SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

ORGANO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Rokopisi se ne vračajo

Leto VIII. BUENOS AIRES, 16 JANUARJA 1937 Štev. 2

Trezni nasveti narodom za leto 1937

Lep govor angleškega zunanjega ministra Edena za sporazum med vsemi državami

Na banketu, ki so mu ga priredili zastopniki tujega tiska pretekli torek v Londonu, je imel angleški zunani minister Eden velik govor, ki se nam zdi — zavoljo treznih misli in modrih naukov, katere vsebuje — najboljše priporočilo vsem narodom, ki so nastopili pot v 1937. leto. Marsikaj od onega, kar je povedal odlični angleški državnik, je važno tudi za nas, če njegove misli apliciramo na naše izseljenske prilike. Zato hočemo na tem mestu priobčiti vsaj najvažnejše odstavke iz njegovega govora.

"Kakor gledam jaz na splošni položaj v svetu in posebe še v svoji domovini", je začel minister Eden, "se mi zdi, da ne morem nič boljšega storiti, nego da se potegujem za sporazumevanje. Z vztrajnostjo se moramo potegovati za vse ono, kar more pospeševati mednarodno vzajemnost in reševanje vseh mednarodnih problemov. Vse države morajo prispevati za sporazum med narodi.

"Napačno bi bilo, če bi vam hotel prikrivati, da smo v Evropi začeli novo leto z mnogimi vznemirljivimi in celo nevarnimi vprašanji. Položaj v Španiji, na primer, povzroča vsemu svetu velike skrbi. Stališče angleške vlade v tem vprašanju je bilo že tolikokrat jasno obrazloženo, da je dovolj, če rečem o njem samo par besed. Mi smo demokratičen narod in smatramo, da ima vsak narod pravico, da sam odloča o tem, kakšen način vladavine naj ima. In tudi španski narod, in nobena druga država, ima edini pravico, da v tem pogledu odloča. Mi bi nikakor ne hoteli, da bi se španskemu ljudstvu vsilil naš način vladavine ali pa način vladavine kakšnega drugega naroda. Smatramo, da je vsak tak poskus neupravičen, in mislimo, da ne more v nobenem slučaju — tudi če bi bil uspešen — prinesti španskemu narodu mir.

"Baš iz tega razloga smo skušali vselej zadrževati vsako tuje vmešavanje v španske zadeve in bomo tako postopali tudi v bodoče, v kolikor bo to pač v naši moči.

"Vem, da je mnogo takih, ki mislijo, da bo Španija imela ali fašistični ali pa komunistični režim, ko se zaključi državljanska vojna. Mi tega ne verjamemo. Baš nasprotno: mi mislimo, da ne bo Španija po tej državljanski vojni imela nobenega izmed navedenih režimov, ker bi se tudi nobeden izmed obeh ne mogel delj časa vzdržati. Španija si bo izbrala svoj lasten sistem vladanja. In čim manj bo tujega vmešavanja, tem prej se bo to zgodilo.

"Eden izmed najbolj vznemirljivih razvojev v mednarodnem življenju tekom 1936. leta je bila težnja, da se Evropa razdeli v dva sovražna si tabora. Ta razdelitev naj bi se bila izvršila v skladu z obema skrajnima političnima naukoma evropskega kontinenta.

"Vkljub vsemu sem mnenja, da mnoga znamenja kažejo, da ta težnja sedaj ponehava. Tako sta si na primer Anglija in Italija dali medsebojna zagotovila, da si njuni interesi v Sredozemskem morju ne nasprotujejo.

"Odgovorni državniki naše dežele so že mnogokrat naglasili, da Anglija odklanja razdelitev narodov v dva sovražna tabora ter da ekstremistične usodne doktrine niso samo zelo nevarne, marveč da tudi nikakor ne odgovarjajo resničnosti in potrebam življenja. Človeška narava je preveč bogata, preveč raznolika, da bi jo bilo mogoče stisniti v takšne meje. Jaz mislim, da govorim v imenu vseh narodov angleške govorice, če izjavim, da moramo vreči vso moralno in politično težo te dežele na tehtnico proti mnenju, da sta omenjena skrajna politična nauka edina zveličavna.

"Angleški narod se nikoli ni vdajal nauku o razrednem boju. Angleški narod praktično misli in jasno vidi, da je ta nauk za nič. Noben sloj nima izključnih pravic, marveč se koristi posameznih slojev medsebojno dopolnjujejo. To stališče se lahko uporabi tudi za narode; če obstojajo kakšne izključne pravice, potem bi se morali narodi deliti po svojih svetovnih naziranjih v tabore. In to se ne dogaja.

"Zato čuvamo parlamentarno demokracijo sami zase in pripravljeni smo, da zanjo zastavimo vse svoje sile, kajti prepričani smo, da je ta vladavinska oblika za nas praktična. Demokracija ni za nas nikak teoretični nauk, marveč je za nas sistem, za katerega dograditev so mnoga pokoljenja prispevala kamenček pri kamenčku. Ta sistem odgovarja v neznansko mnogo odtenkih človeški naravi.

"Politično demokracijo smatrajo mnogi za nekakšno srednjo reč med diktaturo desnice in diktaturo levice. To pa ni res. Politična demokracija hoče živeti z vsemi v dobrih odnošajih. Ni je na svetu dežele, kateri bi mi ne bili pripravljeni podati roke, če bi s tem mogli odpraviti s sveta skrbi in bojazni, radi katerih vsi trpimo. Mi bi radi videli, da bi se krog naših prijateljev in sodelavcev kar najbolj razširil.

"Mnogo je na svetu še dela in mnogo bo treba storiti, da se bodo v letu 1937. vsi narodi pridobili za tak duh sodelovanja. Mi ne verjamemo v konflikte. Mi imamo vero v sodelovanje vseh narodov. Svet bi se bil moral iz zgodovine toliko naučiti, da bi spoznal, kako se življenski pogoji človeštva ob mirnem sožitju boljšajo ter da ni mogoče z vojno nikoli doseči onega, kar se lahko z mirnim sodelovanjem doseže.

"Nezaupanje in sovraštvo sta povod za oboroževanje. Oboroževanje je mogoče zaustaviti le, če se sovraštvo in nezaupanje odpravita. Po tem mora stremeti vsak državnik, kajti tako bo zvišal in večal tudi dobrobit in blagostanje svojega lastnega naroda.

"Če hočemo napredovati, potem moramo skrbeti za napredek na političnem in na gospodarskem polju, kajti eno je z drugim ozko povezano. Dokler pa ne bo v Evropi političnega zaupanja, dotlej tudi gospodarske obnove ne bo. Mi nismo izgubili vere v mir in sodelovanje, dasi smo bili primorani pospešiti svoje oboroževanje. Nimamo nikakega namena, da bi svoj režim parlamentarne demokracije vsiljevali komu drugemu.

"Anglija se sedaj razvija v prosperiteto, nikakor pa ne želi uporabljati svoja sredstva za oboroževanje; vendar — ali je kakšna druga politika mogoča, ko se ves svet s takšno naglico oborožuje? Nikakor pa ni to ona pot, po kateri bi mi radi hodili. Mi imamo rajši maslo nego kanone. In pripravljeni smo potom gospodarskega sodelovanja in s prizadevanji za pomirjenje Evrope skrbeti za to, da bodo tudi drugi narodi imeli maslo, ko kanonov prav nič ne potrebujejo.

"Svet bo lahko naredil v letu 1937. velik korak naprej, če se bo posvetil delu za mednarodno sporazumevanje in za odpravljanje trgovinskih ovir. Če se pa zapremo sami vase, če povečamo svojo osamljenost, če se še dalje oborožujemo do skrajnih meja svojih gospodarskih možnosti, in še preko njih, potem bo zlo, na katerem svet trpi, postalo večno in bližali se bomo še večji nesreči nego je bila ona, od katere smo šele sedaj začeli si opomagati. In to bi bilo blazno."

Velik govor je to, vreden državnika velikega naroda, kakršen je angleški. Da bi le njegove besede o sodelovanju, o slogi med narodi ne naletele na gluha ušesa pri onih možeh, ki kujejo usodo evropskih narodov!

Mnogo iskrenih besed in zlatih naukov vsebuje ta govor in marsikaj tudi za nas izseljence lahko uporabimo, kakor smo že uvodoma rekli.

Samo od medsebojne strpljivosti, iz katere se rodi sloga, moremo pričakovati lepših časov tudi v naši izseljenski skupini. Kakor naj vsaka država sama odloča o svoji notranji uredbi oziroma vladavini, tako naj tudi vsak izseljenec odloča o svojem prepričanju, o svojih naziranjih. Ne smemo se pa ukvarjati s prizadevanji, da bi svoje mišljenje drugim vsiljevali. Tudi če smo različnih nazorov, je koristno sodelovanje med nami vsemi mogoče, če lenismo tako ozkosrčni in kratkovidni, da vidimo samo ona dva politična ekstrema, ki jih je Eden omenil v svojem govoru. Med nami je nekaj takih, ki pridigujejo, da mora človek stopiti v enega ali v drugi izmed obeh skrajnih taborov, ker da na sredi ni prostora; da mora biti človek skrajni levičar ali pa skrajni desničar, ker sicer sploh človek ni. Takšno pridigovanje pa ni utemeljeno in je škodljivo.

Tudi mi mislimo glede skupin v naši koloniji tako, kakor misli Eden glede narodov v svetu: med obema skrajnima koncema, skrajno levico in skrajno desnico, je še mnogo prostora v zlati sredini, kjer se lahko najdemo, sporazumemo in kjer lahko sodelujemo vsi slovenski in jugoslovanski izseljenci za dobrobit vse naše izseljenske skupnosti.

Vojna v Evropi

Malo čudno se sliši naslov, vendar je res, da je v Evropi vojna. Na španskih tleh se bijejo sinovi skoro vseh narodov.

Največja propagatorica za vojno je sedaj Nemčija, ki se ne more odpovedati misli na revanšo. Vsem je še v spominu, kako so nemške čete zasedle Porurje, kmalu za tem se je Belgija odpovedala vojaški zvezi s Francijo, kar je bilo delo nemške diplomacijo, sedaj pa je Hitler poslal močne vojaške oddelke španskim fašistom v pomoč. Če vzamemo zemeljepisno karto v roke, vidimo, da nameravata Hitler in Mussolini, vsak od svoje strani, Francijo obkoliti ter jo prisiliti v fašistično zvezo.

Francija se sicer noče podati, vendar pa je jasno, da je njen položaj demokratične države v nevarnosti. Ko so nemške čete zasedle Porurje, so Francozi še bolj pričeli utrjevati takozvano "maginotsko linijo". Takoj pa je sledil drugi udarec: vojaška odpoved Belgije. In Francija je začela z mrzlično naglico graditi nove utrdbe na svoji meji tja do Atlantika. No in Francozi niti s tem delom še niso pri kraju, ko si Nemčija že utrjuje položaj na Pirinejih.

To je slednjič tudi Anglijo spravilo na noge, da je začela z živahno diplomatično akcijo. Italiji je namignila, da če se bo Nemčija le preveč utrdila na Španskem, ne bo tega občutila samo Anglija temveč prav kmalu tudi Italija, kajti Nemčija hoče dominirati na Sredozemskem morju in v severnem delu Afrike.

Italija in Anglija sta kmalu potem podpisali nekak "modus vivendi", nanašajoč se na Sredozemsko morje.

Mussolini je baje nameraval ukiniti vsako nadaljnjo vojaško pomoč Francu a se je kmalu premislil. Zbal se je namreč Rusije.

Na španski vladni strani se borijo tri mednarodne brigade, ki jih vodita rusko-nemški general Kleber in pa Madžar Lukasz. Španska vladna aeronavtika je po svojih 60 o|o rusko-francoska, 10 o|o drugih narodov in samo po svojih 30 o|o španska. Računajo, da je kakih 30.000 dobrovoljcev, ki se res prostovoljno borijo, na španski vladni strani, medtem ko so na Francovi strani nemški in italijanski bataljoni, ki pa niso prišli v Španijo prostovoljno, temveč so bili tja poslani.

Mussolini je poslal Francu — kakor zatrjujejo — blizu 20.000 vojakov; polovico teh je reklutiral iz redne vojske, drugo polovico pa med povratniki, ki so prišli iz Abesinije, kamor so pač povečini odšli, da se izognejo brezposelnosti in mizeriji, in ki so (pod pritiskom gospodarskih razmer, katere se v Italiji niso izboljšale) postali nekaki vojni profesionalci. Nadalje je Mussolini poslal, pod vodstvom dveh generalov, Montagne in Brandinartija, 3.700 častnikov in vojakov v španski Maroko. Te vojake je Mussolini deloma vzel iz turinskih in deloma iz milanskih vojašnic. V Maroko sta jih odpeljala parnika "Puglia" in "Libia".

Poročila zatrjujejo, da so se vojaki branili iti prelivat kri na tuja tla, kot so se mnogi branili svoj čas odriniti v Afriko; vendar nič ni pomagalo: Mussolini vzdržuje železno disciplino v svoji vojski.

Prostovoljnim vojakom so določili 25 lir dnevne plače, podčastnikom pa 45 lir. Ker ne morejo fantje, ki so prišli iz Abesinije, dobiti zaposlitve nikjer, so nekateri seveda celo radi nesli kožo drugam naprodaj. Marsikteri si pač misli, da je lepša smrt s polnim želodcem, na bojni poljani, kot pa počasno umiranje doma.

Iz teh vrstic razvidimo, da ima španska civilna vojna povsem mednarodni značaj, ter se boj bije tako na bojiščih kot v diplomaciji med fašističnimi in protifašističnimi silami.

RAZNE VESTI

Rasa Imruja in dedžasa Taje Guleatijeja, ki sta se junpačko upirala Italijanom, a sta končno le padla v njihove roke, so pod močno stražo prepeljali v Neapelj, odkoder ju bodo spravili v konfinacijo na otok Ponzo. Tam se bosta našla tudi z marsikaterim našim človekom, ki živi v konfinaciji.

Petdeset delavk je bilo ranjenih v Colle Ferro pri Rimu, kjer je zletela v zrak neka zaloga razstreliva.

Hud mraz je pritisnil v vsem južnem in zapadnem delu Evrope in posebno v Jugoslaviji, kjer ga še bolj občutijo, ker so še pred par dnevi imeli skoro pomladansko vreme.

Zakon proti mamilom so začeli izvajati na Kitajskem, vendar pa ne tako strogo kakor so strašili v začetku, ko so proglašali, da bodo obsodili na smrt vsakega človeka, ki bo kadil opij, njuhal kokain itd. Za sedaj so začeli spravljati na drugi svet samo prodajalce alkaloidov; v Peipingu so v sredo ustrelili petorico razpečevalcev heroine. Usmrtitev se je izvršila ob navzočnosti velike množice občinstva.

Argentinske vesti

POČASTITEV DR. SAAVEDRE LAMASA

Pri argentinski vladi akreditirani diplomatski zbor je priredil pretekli petek v Yockey Clubu slavnostno večerjo v počastitev argentinskega zunanjega ministra dr. Saavedre Lamasa, ki je bil odlikovan z Nobelovo nagrado za mir.

Dr. STEFANICH ODPOTOVAL

Paraguayski zunanji minister dr. Stefanich, ki je baje potomec jugoslovanskih priseljencev, je bil ob zaključku panameriške pacifistične konference povabljen v Buenos Aires, kjer so želeli, da bi se končnoveljavno domenil z bolivijskim ministrom za zunanje zadeve Finotom glede določitve meje v Chacu. To je imel biti tudi eden izmed glavnih uspehov vseameriške konference. Vršila so se pogajanja in prijazni razgovori, do sporazuma pa le ni prišlo. Dr. Stefanich se je iz Buenos Airesa odpeljal v Montevideo, kjer je bil gost uruguayske vlade, nakar je odpotoval domov. V Asuncionu so ga sprejeli z velikimi častmi in navdušenje je bilo veliko, ko je zatrdil, da se je vrnil z lahkim srcem, ker so interesi Paraguaya ostali v Buenos Airesu nedotaknjeni.

NOVA ZASTOPNIKA ITALIJE IN VATIKANA

V četrtek predpoldne sta predložila predsedniku republike svoje kredencijale novi italijanski poslanik pri argentinski vladi dr. Rafael Guariglia in pa novi zastopnik Svete Stolice msgr. Giuseppe Fietta.

HUDI SPORI V SOCIALISTIČNI STRANKI

V socialistični stranki so izbruhnila že pred več tedni velika nesoglasja. Vzrok teh nesoglasij je v zadnjih notranjih volitvah stranke, katere se baje niso izvršile v redu. Ko je socialistični mestni svetnik Zabala Vicondi načel to notranje vprašanje na neki seji mestnega sveta, ga je vodstvo socialistične stranke izključilo. Mož pa je imel prijatelje in tako je bil brž ogenj v strahi. Spor se je prenesel tudi na organizacije izven glavnega mesta ter je začel zadobivati že kar vznemirjoče oblike.

Tako so nekateri člani socialistične stranke, s tajnikom buenosaireške socialistične zveze Buyanom na čelu, prišli v nedeljo, okrog 8. zvečer v Avellanedo, v hišo štev. 257 ul. Del Valle Iberlucea, kjer ima svoj sedež 4. sekcija socialistične stranke, ter so od navzočnih zahtevali, da jim izroče prostore. Tajnik sekcije je zahtevo odklonil, a ker so bili Buyanovi pristaši v večini in ker so začeli tudi preveč pogumno nastopati, se je moral pač vdati. Buyan je v zavojevani hiši pustil petorico svojih mož, nakar se je vrnil v "Casa del Pueblo" poročat o uspehu "ekspedicije".

Izpodrinjeni avellanedski socialisti pa so se okrog polnoči vrnili z večjo skupino svojih somišljenikov in s trdnim namenom, da spet zavzamejo svoje prostore. Ko so poskusili, da bi s silo vdrli vrata, je posadka iz "Casa del Pueblo" začela streljati. Naskakovalci so se morali umakniti, hišo pa je obkolila policija ter jo stražila do naslednjega jutra, ko so začasni stanovalci v njej spomnili, da je ponedeljek in da je treba na delo.

NEPOZNANA BOLEZEN POBIRA LJUDI V CATAMARKI

V okraju Hualfin, pokrajina Catamarca, je izbruhnila doslej vsaj tamošnjim zdravnikom nepoznana bolezen. Do sedaj je zbolelo deset oseb in šest izmed teh jih je črez nekaj ur umrlo. Bolezen se začne z visoko mrzlico, z bolečinami v trebuhu in omedlevico. Prebivalstvo je v silnem strahu in je zaprosilo oblasti za nujno pomoč. Morda pa je silni strah neupravičen in se gre le za kakšno zastrupljenje, dasi samo po sebi tragično, ker je zahtevalo že toliko žrtev.

PRIPRAVE ZA PUST

Za pust, ki je tu najbolj spoštovani ali pa vsaj najdaljši praznik, so se že začeli pripravljati. Načelnik mestne občine dr. Vedia y Mitre je določil, da letošnji pustni korzo ne bo na Av. de Mayo, kakor je bil običaj, marveč na ul. Corrientes in sicer med ulicama Callao in 25 de Mayo.

TIFUS V SAN JUANU

V San Juanu se je začel vznemirljivo širiti trebušni legar. Največ slučajev obolenja je med delavci na postaji Las Lomitas ter v Caucete in Villa Krausse. Dva slučaja sta bila smrtna. Zdravstvene oblasti so odposlale v navedene kraje posebno zdravniško komisijo.

KIOSKI ZA CENENO SADJE

Mestna občinska uprava je sklenila postaviti po vsem mestu posebne kioske, v katerih se bo prodajalo občinstvu sadje po znižanih cenah. Menijo, da bo tak način prodajanja uspešnejši od onega, s katerim so poskusili preteklo leto, ko so "fruta barata" vozili okrog na kamionih. Če se stvar obnese, se bodo nekoliko skrčili veliki zaslužki nekaterih prekupcev, ki imajo skoro vso trgovino s sadjem v svojih rokah in ki na vprav monopolistični način diktirajo ceno.

NEURJE V CORDOBI

Prejšnji petek je bilo v pokrajini Córdobi takšno neurje, da so mnogi potoki in manjše reke, pa tudi Río Primero prestopili bregove in poplavili okolico. Vihar je ruval drevesa, voda je odnašala živino in v neprilikah so bili tudi mnogi avtomobilisti, ki jih je nevihta zasačila na poti. V cementni tovarni v Dumesnilu, kjer je zaposlenih tudi nekaj naših izseljencev, je voda vdrla v prostore, poškodovala instalacije ter napravila s tem več ko pol milijona pesov škode. Neurje je povzročilo veliko materialno škodo seveda tudi drugod.

G. DOKTORIČ ODPOTOVAL V MONTEVIDEO

V torek ob 11. zvečer se je odpeljal na svoje službeno mesto v Montevideo g. David Doktorič, izseljenski dopisnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu. V pristanišču so se od njega poslovili g. poslanik dr. Izidor Cankar, njegova soproga ter drugi prijatelji in znanci.

G. Doktoriču želimo srečno bivanje in mnogo uspehov v sosedni republiki.

STRAŠNA NESREČA NA DELU

Aniceto Rodríguez, star 53 let, je bil zaposlen pri predilnem stroju v neki tukajšnji tovarni. Ko je hotel v torek izvleči iz stroja neko žico, ki se je bila zamotala med kolesje, mu je stroj zgrabil roko ter ga brž začel vleči vase. Ustavili so stroj, a nesrečni delavec je bil že tako strašno zmrcvarjen, da mu niso mogli več pomagati.

ZARADI VINA IN BESED

Na "kermeso", ki se je vršila na Isli Maciel, na Dock Sudu, so prišli v nedeljo zjutraj, precej "korajžni", brata Miguel Flit, star 22 let, José Flit, star 24 let, ter 44letni Julio Bazán. Vino je povzročilo, da so začeli nadlegovati nekatere prisotne ženske. Neki neznanec se je tedaj v obrambo žensk spustil s trojico v prepir. Beseda je dala besedo in končno je Miguel Flit navalil na neznanca. Ta pa je iznenada potegnil iz žepa samokres ter fanta ustrelil v glavo. Planil je še na njegova spremljevalca, ju pobil na tla s kopitom revolverja ter ju nevarno ranil. Nastala je zmeda katero je neznanec izrabil za to, da je neopaženo izginil. Policija ga sedaj išče. Miguel Flit je na samem mestu izdihnil.

VELIKA VESELICA NA PROSTEM

Velika veselica na prostem bo piknik, ki ga priredita jutri Slov. prosvetno društvo in Tabor v San Isidru, na prostoru "Recreo Los Tres Ombúes", poldrugo kvadro od železniške postaje proge R. Izletniki se bodo začeli zbirati na izletniškem prostoru že v zgodnjih predpoldanskih urah. Kdor se ni z društvoma domenil kako bo potoval, naj se junaško z vlakom pripelje; na postaji bo poskrbljeno, da mu ne bo treba dolgo iskati izletniškega prostora.

Pik-nik obeta biti res nekaj lepega in zato ne dvomimo, da se ga bo udeležilo prav mnogo rojakov in rojakinj. Vabljeni so namreč ne samo člani društev, marveč je vljudno vabljen vsak naš človek, ki bi rad preživel nedeljo v prosti naravi. Tudi za "asado" in hladno pijačo bo preskrbljeno.

VLAK SKOČIL S TIRA

Med postajama Inca Huasi in Cachinalbi se bila lahko zgodila velika nesreča, ko so jedilni in nekateri osebni vagoni vlaka štev. 134 skočili s tira. Samo nenavadnemu slučaju je pripisati, da se vlak ni prevrnil; lokomotiva je namreč ostala na tiru in prav tako nekoliko vagonov, ki so obstali ob skalah. Ranjenih je bilo 35 oseb, katerim sta prihitela na pomoč dva vlaka.

STRAŠNA NESREČA

Pri Burzacu se je v pondeljek zgodila strašna nesreča. Vlak, prihajajoč iz Buenos Airesa, je zavozil v avto, v katerem se je nahajalo sedem oseb: Jorge Cornish in soproga, Ellen Moore, May Gladys Moore, Edith Brown, Eveelen More, stara 4 leta, in Ramón Castro, star 9 let. Posledice karambola so bile strašne; avto se je ves razbil in vlak je zgrabil nekatere izmed navedenih oseb ter vlekel njihova trupla kakšnih 60 metrov s seboj. Ko so prihiteli ljudje, so bili štirje že mrtvi, ostali pa strašno razmesarjeni; malega Castra so prepeljali v bolnišnico v Adrogué, kjer je kmalu izdihnil, May C. Moore se bori s smrtjo in samo Eveleeni upajo rešiti življenje.

POROKA

V soboto se je poročil Ermin Zorn iz Prvačine z rojakinjo Metodo Zorn, iz iste vasi. Čestitamo!

Iz Rosaria

V slogi je moč. Mislim, da je to pravilen pregovor, ki bi se ga morali mi delavci bolj zavedati.

To sta nam pokazala tudi oba slovenska lista S. T. in N. L. Združitev obeh listov je brez dvoma velikega pomena za nas skupni izseljenski napredek.

Torej proč s prepirom in malodušnostjo ter na delo za koristi vseh!

Priznati se mora, da je ta korak vsega priznanja vreden, samo nekaj moram pripomniti: "Slovenski list" je res velikega formata, ni pa velik tudi po vsebini. Želeli bi, da bi list izhajal dvakrat tedensko, saj je tudi cena višja kot je bila pri S. T. in vendar je izhajal na 12 straneh, ki ni bilo mnogo manj čitanje kot ga je sedaj.

Nadalje javljam vsem naročnikom Koledarja, da je isti prispel v redu in ga lahko vsak dobi pri meni, na domu, v ulici Ricardone 51. Imam jih tudi par več kot jih je bilo naročenih in so na razpolago tistim, ki bodo prej prišli.

Obilo napredka in pozdravov vsem čitateljem "Slovenskega lista".

Anton Brišar.

IZ EVROPE STA DOSPELA

Danes sta dospela iz Evrope s parnikom "Neptunio" ga. Frančiška Špacapan in njen sin Lojze.

V novo domovino so ju poklicale hčerke oziroma sestre, ki jih je pet v Argentiniji. Sedaj je tukaj cela številna družina, ki ji želimo mnogo sreče in napredka.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

J. V., Mesto. — Vaš protest je bil upravičen, vendar upamo, da nam vse dobrohotno oprostite. Z združitvojo listov smo imeli toliko dela, da pri najboljši volji nismo mogli dočasno iziti.

Pozdrav!

K. U., Mina Aguilar. — Celoletna naročnina za v Jugoslavijo stane 1.— več kot za Argentino. "Slovenski list" lahko pošiljamo v Jugoslavijo.

Pozdrav!

Reklamna cena

.JAIME. CASA

Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico

$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2780
U. T. 59-0504
(Na pol kvadre) **Buenos Aires**

Dr. ADOLFO HELMANN

Bivši zdravnik bolnišnice Alvear, po rodu Ukrajinec

Sprejema od 16. do 18., v nujnih slučajih pa ob katerikoli uri

Av. SAN MARTIN 6059
U. T. 50 — Devoto — 1523

ANGEL VELYANOVSKY

UVOZ — ZASTOPSTVA — IZVOZ

Edini uvoznik jugoslovanskih suhih gob in semen za Argentinijo in Uruguay

24 DE MAYO 726 BUENOS AIRES

P. T. 31 - Retiro 3315

KROJAČNICA

P. CAPUDER
se priporoča cenjenim rojakom
RIO BAMBA 879 — Buenos Aires

KROJAČNICA
LEOPOLD UŠAJ

Sedaj v novih prostorih, zraven prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolje postreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires
Paternal

IZKUŠENA BABICA
Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.
ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Bueno Orden 3389
Buenos Aires

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Ročevar, Traductora pública nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali perd izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI.

EXPRESO "GORIZIA"

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Vesti iz organizacij

Kaj je merilo naše izobrazbe

Kulturno višino narodov merimo navadno po posameznikih, a si na taki podlagi gotovo ne moremo ustvariti pravilne sodbe o splošni izobrazbi tega ali onega naroda. Tako na primer vsi vemo, da se Italijani ponašajo z dvatisočletno kulturo, sklicujoč se na poedince, ki so se res dvignili tako visoko, da jih je ves svet občudoval; znano pa je na drugi strani, da spada Italija med one evropske države, ki imajo pretirano visoko število nepismenih ljudi in torej ne moremo o njenem prebivalstvu trditi, da je, v splošnem govorjeno, visoko izobraženo.

Vendar pa ni naš namen, da bi danes kulturo drugih narodov postavljali na tehtnico ter o njej razpravljal, marveč se hočemo omeiiti na naš narod in na slovenske izseljence, ki so del tega naroda.

Tudi mi, Slovenci, se prištevamo med kulturne narode. Res je, da so mnogi naši možje marsikaj lepega ustvarili, res je, da imamo, dasi smo majhen narod, lepe kulturne ustanove, mnogo listov in revij ter veliko založbe, ki pošiljajo vsako leto stotisoče knjig med nas.

Ali pa je v našem narodu vse samo lepo, dobro in razveseljivo? Nikakor ne! Ko prelistujemo domovinsko časopisje srečavamo le prepogostoma nič lepe vesti; o pretepih, pobojih in drugih stvareh, ki mečejo grdo luč na ves naš narod.

Kje pa so vzroki takšnih pojavov neizobrazbe, nekulture, v narodu, karšen je slovenski, ki velja za razumnega in ki se upravičeno prišteva medone, ki sorazmerno največ čitajo in torej največ kulturne hrane sprejemajo? Vzrokov je več, a glavni in izvirni vzrok je gotovo v tem, da ta kulturna hrana ne prihaja do vseh sinov slovenskega naroda; mnogo je takšnih, ki te hrane ne sprejemajo, ki ostanejo vse svoje življenje nekulturni in ki zato s svojimi nekulturnimi dejanji delajo vse mu narodu sramoto.

Kako je pa tu, med Slovenci v Argentini? Žal da imamo tudi mi mnogo takšnih, ki se za pošteno in koristno branje le malo zmenijo ali pa nič ter samo po malovrednih tujih listih segajo. Od kakovosti branja pa je vse odvisno; dobra knjiga, dobri listi človeka izpopolnjujejo, izobražujeo ga in ga dvigajo, dočim ga slabo branje samo kvari ter mu v vsakem oziru škoduje. Vsak dan imamo priliko videti, posebno Buenos Airesu, kako branje vpliva. Če se vozite s tramvajem ali omnibusom, boste videli, da skoro vsak potnik kaj čita. Kakšno vzgojo in kakšno znanje črpa velik del bralcev iz svojega čitanja, to vidimo v vedno polnih in strašno bučnih nogometnih igriščih, v kabaretih, gledališčih in kinematografih najgrše vrste in drugih podobnih "kulturnih" ustanovah.

Tudi med Slovenci se dobijo mnogi, ki mislijo, da so veliko bolj imenitni, če se ponašajo s tujo stvarjo v rokah in če ono kar je našega, slovenskega, odklanjajo. Če vprašaš takšnega izseljenca, kaj ima od tega, da le po tujem branju sega in našega ne mara, se navadno izgovarja: "Za isti denar dobim desetkrat večji list, ki mi vse pove".

To je seveda le izgovor, ki pa ne drži, ker "Slovenski list" nikakor ni drag, da bi bilo treba glede njega varčevati; saj stane tedensko komaj dva požirka piva... In vsako slovensko dekle ali celo žena porabi letno gotovo več za lepotičenje, nego stane "Slovenski list".

Te dni je Slovensko prosvetno društvo izdalo lep in zanimiv Koledar. Tudi glede njega so menili nekateri, da je predrag, ker da se dobe tu knjige tudi po 20 ctvs. In tudi to so samo izgovori, kajti koliko denarja potrošijo naši ljudje za druge ničvredne in premnogokrat škodljive stvari, pa jim nič ni žal denarja, ki se jim tako smili, ko je treba kaj našega kupiti, kakšen list, ali knjigo, ali pako je treba kakšno našo kulturno prireditev ali ustanovo podpreti. Naš največji slovenski pisatelj Ivan Cankar je nekje zapisal: "O domovina, ti si kakor vlačuga!"; včasih, ko se razgovarjamo z našimi ljudmi, bi pa mi vzkliknili: "O, ti naša uboga slovenska izseljenska kultura, ti si kakor vlačuga!...

Pomajaš se in vsiljuješ, pa te zaničujejo in se te sramujejo!

Rojaki in rojakinje!

Merilo slovenske kulture v našem izseljeništvu bo naklada "Slovenskega lista" in drugih slovenskih publikacij; merilo naše kulture bo delovanje prosvetnih društev in število njih članstva. Vsak izmed nas mora skrbeti, da ne bomo v tem pogledu ostali v sramoti. Saj bo tudi vsakemu posamezniku in s tem naši skupnosti koristilo, če bomo podpirali naš list, naše publikacije in naša društva, ko imajo vendar namen služiti izobraževanju naše naselbine. In podlaga slehernemu napredku, individualnemu in kolektivnemu, je izobrazba, brez katere ne moremo pričakovati boljše bodočnosti. Boljših časov nam nihče ne bo na krožniku prinesel in bi tudi pravično ne bilo, da bi nam jih: če si izseljeništvo noče v svoj prid prav nič prizadevati, je prav in v redu, da se mu slabo godi.

Niso pa vsi naši izselenci brezbrižni in zanikarni. Ko so prišli primorski Slovenci v fašistično robstvo ter so kmalu mnogi morali bežati v tujino, tlačitelji niso računali, da se jim bodo ti izgnanci tako krepko postavili v bran iz tujine. To je dokaz, da je v mnogih naših izseljencih dovolj kulturne, narodne in politične samozavesti. Vse večji pa bi lahko bili naši uspehi na vseh poljih, če bi se prav vsak naš izseljenec v polni meri zavedal svojih dolžnosti.

Začnimo s tem, da se vsi zberemo okrog našega edinega izseljenskega lista v Južni Ameriki. Ta list si je nadel nalogo koristiti našemu izseljeništvu tudi s tem, da jim bo vsestransko odpiral oči ter s tem dvigal njegovo izobrazbo; pripraviti hoče s tem naše izseljeništvo, da bo moglo razumno in složno hoditi po skupni poti, ki nas bo vodila do vedno lepšega kulturnega, socialnega in gospodarskega napredka.

BAHIA BLANCA

5. januarja 1937.

Vam, gg. iz uredništva, ter vsem čitateljem in čitateljicam pošiljam pred vsem najlepše pozdrave in iskrena voščila za leto 1937!

Sklenil sem, da se oglasim iz tega našega južnega dela Bahije Blanke, da v novem letu spet poskusim srečo, ki je doslej nisem imel v svojih prizadevanih, da bi tudi tukajšnji Slovenci oziroma Jugoslovani prišli do svojega društva. Je že precej časa odkar sva se neki moj prijatelj in jaz zavzela, da bi zdramila tukajšnje izseljence ki na društvenem polju prav krepko spijo, žalibog pa nisva imela uspeha. Vsake vrste izgovorov smo morali poslušati in le malokdo nama je pritrdil, da bi bilo dobro, ko bi ustanovili kakšno podporno društvo, v katerem bi našli zaslombo v slučaju bolezni ali druge nesreče, ki vsakemu izmed nas preti.

Pa ni bilo mogoče narediti ničesar. Kje je vzrok? Morda v tem, da se mnogi štejejo za preveč učene? Jaz sem rokodelec in se ne prištevam med izobražence, nabrali pa sem si v svojem življenju izkušenj, ki tudi nekaj velajo. Ko bi se vsi — eni z izkušnjami, drugi z učenostjo, vsi skupaj pa z dobro voljo — lotili dela, bi društvo kmalu imeli. Prav nič težkega bi to ne bilo, dokler smo zdravi in tudi kakšen centavo zaslužimo; s skromnimi mesečnimi prispevki bi si drug drugemu pomagali v slučajih potrebe.

Moja misel je, da bi z akcijo čim prej pričeli, da ne bo kasneje prepozno. Saj smo že dovolj časa izgubili.

Bil sem več let računovodja v Združenih državah Severne Amerike in reči moram, da tam delavci niso bili tako trdi in trmasti kakor so tu (ali pa sem morda imel več sreče, ko sem bil še mlad "greenhorn"); ustanovil sem štiri krajevna društva SNPJ in tudi dve društvi SSZ, dočim nisem imel tu, vkljub dobri volji in trdnemu prizadevanju, prav nobene sreče v tem pogledu.

Morda bo kdo rekel: sedaj so drugi časi in smo v Argentini, ne pa v Severni Ameriki. Jaz pa takemu odgovarjam, da je treba le nekoliko dobre volje, pa se vse naredi, pa naj bo to kjerkoli na zemeljski obli.

Ali bo v novem letu kaj dobre volje med našimi izseljenci v Bahiji Blanki?

Fr. Oselj.

ZAHVALA

Podpisani se zahvaljujem jugoslovanskemu kr. poslanstvu in še prav posebno v. d. komisarju za zaščito izseljencav dr. Kosti Veljanoviću, ki mi je v moji dolgotrajni bolezni priskočil na pomoč kot zdravnik in tudi materijalno, kar je pomagalo meni in moji družini iz stiske.

Moja srčna hvala!

Mirko Ruđež

"Slovenski list" v vsako izseljensko hišo

KNJIGE STA DAROVALA

Tov. Angela Marušič in nje mož sta darovala knjižnici SPD. I. 2 knjigi in več drugih predmetov veliko vrednosti za društvo.

Požrtvovalnima članoma se odbor najlepše zahvaljuje.

PEVSKE VAJE

V petek se vršijo redne pevske vaje za moški zbor SPD. I. Pridite vsi in točno! Vaje za ženske pa bodo od druge nedelje dalje točno ob navadni uri. Zapomnite si to vsi pevci in pevke!

KOLEDARJE IMAJO NA PRODAJ

Pri Živcu na Paternalu; Franc Trebše v Parque Patricios, ul. Pedro Echague 2658; Društvo Iskra v Cordobi; Društvo Triglav v Rosariu; Hamlet Cesar v Saavedri; Andrej Škrbec v Floridi; na Banco Germanico in drugi prodajalci listov po L. N. Alem; Liberat Tavčar; Franc Družina, in Lah na Avellanedi; GPD. v Villa Devoto in Slovensko prosvetno društvo ter uredništvo "Slovenskega lista".

Še nekaj Koledarjev imamo v zalogi. Kdor ga še nima naj si ga nemudoma naroči, ali pa naj ga osebno dvigne na našem uredništvu.

OBJAVE KR. POSLANIŠTVA

Kr. poslaništvo v Buenos Airesu (Charcas 1705) poziva spodaj navedene izseljence, da se mu čim prej javijo:

Vid Abramovič, učitelj jahanja.

Stjepan Barac, iz sela Barži, Grižane, srez Cirkvenica.

Šimun Triva, iz Dubrovnika; v Argentino je prišel 1902. leta.

Rojaki, katerim bi bilo kaj znano o zgoraj nevedenih izseljencih, so naprošeni, da javijo to gornji naslov.

MODERNO ZDRAVILIŠČE
TALCAHUANO 1060 Buenos Aires
V VSAKEM SLUČAJU
Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIČ sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah.
... Izvršujemo tudi operacije ...
Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure zvečer

RESTAVRANT — PARILLA
IN PIVO ZA DRUŽINE (FAMILIAR)
FIORDELLI
Pripravno za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču.
Odprto čez dan in ponoči
Av. San Martin 2688 — U. T. 59-1656

Franjo Huspaur
FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu
SLOVENSKA LEKARNA
Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

Prvi ste vi!
V zadnjih mesecih se je krog naših klijentov jako povečal in dnevno prejemamo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.
TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE
ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klijentov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite
NOBEDEN BOLJŠI kot
SLOVENSKI ODDELEK
na
BANCO HOLANDÉS UNIDO
SOCURSAL BUENOS AIRES
Centrala: CANGALLO 360
Podružnica: CORRIENTES 1900
DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VO' LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestan

Slovenci doma in po svetu

EMIL ADAMIČ UMRL

V nedeljo 6. decembra je v Ljubljani preminul veliki slovenski skladatelj Emil Adamič, dobro znan tudi v našem izseljeništvu, saj so naši zbori že neštetokrat nastopali na raznih prireditvah z njegovimi pesmimi.

Zadnje čase je bil Adamič bolj rahlega zdravja, ki se mu je pa nekoliko dni pred smrtjo izboljšalo, tako da je Ljubljančane in sploh vse Slovence globoko presenetila vest o negovi nenedni smrti. Pokojnikovo truplo so prepeljali v poslopje Glasbene matice, katere častni član je Adamič bil. Številni njegovi znanci in prijatelji so ga hodili tja kropit. V torek, 8. decembra, so pokojnikove zemeljske ostanke spremili k večnemu počitku. Pogreb je bil veličasten; udeležilo se ga je na tisoče častilcev velikega glasbenika.

Z Adamičem smo zgubili Slovenci delavnega in izredno sposobnega skladatelja, ki je neizmerno obogatil našo zborovsko literaturo ter se uspešno udejstvoval tudi v instrumentalni kompoziciji. Bil je in bo eden najbolj popularnih naših skladateljev, saj ga skoro ni bilo koncerta in večje prireditve s pevskimi točkami, da bi ne bila tudi katera izmed njegovih ustvaritev na sporedu.

"Slovenska glasba", piše L. M. Škerjanc, "je z Emilom izgubila eno izmed svojih najjačjih osebnosti. Manjkal ji bo na vseh koncih in krajih. Ni še dočakal svojega šestdesetega leta, ko ga je presenetil poziv usode, sredi dela, polnega prvih načrtov, naučakljivega tvorca, ki mu ni bilo dano, da bi dosegel ono stopnjo dovršenosti, s katero bi mogel zaključiti svoje življenjsko delo. Pero mu je bilo iztrgano iz roke preden je napisalo zadnjo umetniško voljo, poslednjo srčno izpoved. Utrnil se je njegov duh, njegovo delo pa ga bo slavilo, dokler bo živela slovenska glasba".

TRGOVINSKA POGODBA S FRANCIJO

V Beogradu se je mudil delj časa francoski trgovinski minister M. Bastid kot načelnik delegacije, ki se je z jugoslovanskimi zastopniki pogajala glede sklenitve trgovinske pogodbe med Francijo in našo državo. Pogajanja so se srečno zaključila ter je bila sklenjena trgovinska pogodba, ki daje Jugoslaviji znatne ugodnosti; mogla bo izvoziti v Francijo 150.000 ton žita in znatno je bil zvišan tudi kontingent lesa, ki ga bo smela uvoziti na Francosko.

FRANC ŽGUR 70-LETNIK

21 novembra je poteklo sedemdeset let, odkar se je rodil v Podragi pri Vipavi pesnik Fran Žgur. Tiho brez vika in krika je šlo to slavje mimo sedemdesetletnika. Tudi časopisje njegove ožje domovine ni moglo poročati rojakom o tem dogodku, saj je sedanji gospodar že pred sedmimi leti zatrl zadnji slovenski list in zadnje slovenske revije. Le pesnik Fran Bevk se ga je spomenil s prisrčnim člankom v "Mladiki".

Fran Žgur se je rodil 21 novembra 1866. Ljudske šole je dovršil v domačen kraju in na sosednjem Colu. Tudi v goriške gimnazije je pogledal, toda že po drugem razredu je radi slabega uspeha v matematiki prekinil studije in ostal v trgovini pri očetu. Fran Žgur je v pravem pomenu besede pesniški samouk. Z branjem se je sam izobraževal. Lepa knjiga mu je bila razvedrilo in duševni užitek v vaški enoličnosti. Vzpodbudo k pesnikovanju mu je dal pesnik Murn, ki ga je tudi opozoril na ruskega pesnika Koljcova.

Žgur je predvsem mladinski pesnik. Prvo njegovo pesem so objavile "Drobtinice". Bil je sotrudnik "Vrtca", "Angelčka" in "Zvončka". Oglašal se je tudi v ženskih listih "Slovenka" in "Jadranka". Marsikatero priložnostno pesem je poslal tržaški "Edinosti" in veliko njegovih pesmi je raztresenih po koledarjih Goriške Matice. O priliki odkritja Prešernovega spomenika je prinesel "Slovan" njegovo pesem "Prešernu" s podpisom Salus. Leta 1932 je izdala Narodna knjigarna v Gorici snopič njegovih pesmi pod naslovom "Pomladanački".

Žgur ni nikdar iskal slave in priznanja v šumnem svetu. "Njemu je življenje, pesem in pesem življenje".

IZSELJENCI IN DOMOVINSKI TISK

Prejšnji teden smo poročali, kako so "starokrajski" listi posvetili mnogo pažnje izseljencem povodom zadnje izseljenske nedelje, pa smo morali obenem tudi opozoriti na netočnosti, ki smo jih zapazili v nekaterih poročilih, objavljenih v ljubljanskem "Slovencu" ter nanašajočih se na Slovence v Argentini. Pa smo ta teden tudi glede ljubljanskega "Jutra" morali ugotoviti, da so njegove informacije o izseljencih v marsičem netočne in hudo zastarele. V štev. od 1. decembra čitamo na pr.:

"Razen dveh slovenskih tedenskih glasil ("Slovenski tednik" in "Novi list") imajo naši Argentinci tudi še list "Jugoslavijo", ki prinaša poročila v hrvaščini in slovenščini". Res pa je, da je "Jugoslavija" že pred tremi leti prenehala izhajati.

Beremo tudi: "Izmed ostalih južno-ameriških držav ima največjo slovensko kolonijo Sao Paolo, kjer delujeta Slovensko izobraževalno društvo Primorje in Jugoslovensko podporno udruženje". Res pa je, da ne eno ne drugo izmed navedenih organizacij ne delujeta več, marveč sta obe propadli po krivdi in zaradi nepoštenja nekaterih sleparskih "patriotov". In tudi to se je zgodilo že pred leti...

Morda bi pa res bilo dobro, ko bi si naši veliki slovenski domovinski dnevniki našli med izseljenci kakšne dopisnike, ki bi jih — od časa do časa ali pa vsaj ob tako redki priliki, kakršna je vsakoletna izseljenska nedelja — res točno obveščali o prilikah in neprilikah med našimi ljudmi v svetu...

IZ CLEVELANDA

Dne 6. januarja je nastopil svoje mesto okrajnega zdravnika sodnik Franc Lauše, sin preprostih slovenskih izseljencev, ki je na volitvah 3. novembra pr. leta zmagal z zelo veliko večino, ker so zanj glasovali ne samo vsi jugoslovanski priseljenci, marveč tudi pretežna večina priseljencev drugih slovanskih narodnosti in mnogi državljani anglo-saškega plemena. Svojim rojakom je sodnik Lauše poslal javno zahvalo, v kateri pravi, med drugim: "Ponosen sem na svoj narod, ki na tak način podpira svojega sina. Obetam vam, da bom tudi v bodoče ostal vselej zvest ameriški državlan in iskren sin slovenskega naroda, iz katerega prihajam in kateremu ostanem zvest do smrti". Lauševova zmaga je tem pomembnejša, ker je z njim tekmovalo mnogo mogočnih tekmecev.

NOVA CESTA BEOGRAD-LJUBLJANA-PODKOREN

Državno cesto, ki vodi iz Beograda preko Ljubljane do Podkorena, so začeli modernizirati tako, da bo popolnoma odgovarjala potrebam sodobnega prometa. Sedaj prav krepko delajo tudi na odseku ceste Ljubljana-Kranj, čigar modernizacija bo zahtevala investiranje 30 milijonov dinarjev. Cesta bo betonirana in posipana z granuliranim porfirjem. Vsa dela bodo končana najkasneje do junija 1938.

S KOROŠKEGA

Za novega deželnega glavarja Koroške je bil od kancelarja imenovan vodja domovinske fronte in dosedanji glavarjev namestnik dr. Arnold Sucher. "Koroški Slovenec" piše o njem takole: Novi deželni glavar nam Slovencem ni neznana oseba. Že opetovano je nastopal v naših krajih kot govornik domovinske fronte in si s svojim, tudi nam Slovencem pravičnmi stališčem pridobil splošno zaupanje ljudstva. Novega deželnega glavarja čakajo težke naloge. Ne najzadnja med njimi je potreba ureditve in končne rešitve slovenskega vprašanja v deželi. Za to velevažno delo mu bodo stavili Slovenci vse svoje sile na razpolago.

KAKO SO ŠKOFA FOGARJA SPRAVILI IZ TRSTA

"Istra piše": Iz zelo zanesljivih virov smo zvedeli podrobne informacije o odstranitvi tržaškega škofa Fogarja. Tržaški fašisti so imeli že dolgo časa na piki škofa. To je bilo že preje dobro znano. Toda prave in ugodne prilike ni bilo za izvršitev tega koraka. Podtikali so mu tudi nečedna dejanja, ga šikanirali, a iz Trsta ga niso mogli spraviti. Fogar je imel namreč svojega najmočnejšega zaščitnika v tajniku vatikanske države kardinalu Evgeniju Pacelliju. Kot smo zvedeli, fašisti niso mogli preko njega izvršiti oz. povzročiti njegove odstranitve. Sedaj pa se jim je nudila ugodna prilika za to. Kardinal Pacelli se je odpravil na veliko protikomunističko propagandno potovanja po Zedinjenih državah in prepustil svoje tajniške posle začasno drugim rokam. Fašisti so izrabili ta moment in Vatikan je razrešil tržaškega škofa Fogarja ter mu dal "višje" mesto v vatikanski administraciji.

SVOJEVRSTEN LIST

V Austinu, Tex., Združene države Severne Amerike, je izšla prva številka lista majhnega formata, ki se imenuje "Tamburitza News" in ki ga izdajajo hrvaški in slovenski študenti v tem mestu v interesu tamburaške godbe. Kako bo list izhajal, ni povedano. Urednik je Matt. L. Gouze (Govže).

USODNA STAVA

Šlo je za stavo: Neki kmet v Slavonskem Brodu se je bahal, da spije veliko mero žganja brez škode. Nekdo ga je prijel za besedo in stavila sta za 100 Din, da bo kmet v pol ure izpil dva litra najmočnejše slivovke. Kmet Kavzer Franc je stavo sprejel in res izpil v pol ure dva litra žganja, potem pa se je zgrudil in umrl. Za 100 Din.

Slovenci, naročajte si knjig iz domovine

Pri vseh naročilih katerekoli jugoslovanske ali tuje knjige in za vse knjižne informacije se obračajte na

"NOVO ZALOŽBO"

r. z. z. o. z.

Naslov: LJUBLJANA, Kongresni trg 19.

KROJAČNICA "GORICA"

ima v zalogi veliko izbero poletnega blaga po izredno nizkih cenah.

Rojakom se vljudno priporoča

FRANC LEBAN

Av. del Campo 1080

U. T. 59-3102

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštne slike od $ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

ANA CHRPOVA

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38 Mayo 8182

TAKSE NA MAŠE, BIRO IN BIRMANCE...

Iz Gorice poročajo: Naše podeželje prej skoraj ni poznalo občinske davke, razen kakšne malenkosti. Danes pa imamo skoraj že vsako stvar obdavčeno v prid tej ali oni oblasti ali ustanovi. Prišlo je celo tako daleč, da so po nekaterih krajih določili takso, ki jo mora duhovnik plačati za vsako peto črno mašo.

Duhovnike so tudi obremenili s posebno takso na biro, s čemer so jih zelo prizadeli. Današnji časi se ne dajo več primerjati nekdanjim, razmere so čim dalje kritičnejše, pridelki vedno bolj pičli in če jih prodaja, brez vsake cene. Že s tem so naši duhovniki na dohodkih zelo prikrajšani, z novimi taksami pa jim je zadan spet znaten udarec.

Najbolj pa je značilna odredba goriškega nadškofa Karla Margottija, ki je ob priliki letošnjega birmovanja po deželi določil, da mora vsak boter za vsakega birmanca posebej plačati 5.—, odnosno 8.— lir. Pripomniti moramo, da je bilo prej v navadi tudi na Goriškem kot po drugih naših škofijah, da so birmanski botri prostovoljno darovali manjše ali večje zneske, ki gredo menda v kritje stroškov za birmovanje. Jasno je, da so ti prispevki z leti, kakor je naraščala kriza, tudi padali. Goriški nadškof si je iz tega pomagal tako, da je določil, da mora vsak boter še pred birmo plačati določeni znesek, drugače se otroka ne pusti k birmi. Jasno je, da se takim zahtevam, ki so poleg vsega drugega našim ljudem povsem tuje še v veliko breme v današnjih časih, ljudje upirajo. Zlasti po nekaterih mestih so nad tem zelo ogorčeni, dru god pa je ta nova odredba Sedejevega naslednika vzbudila vsepolno nepovoljnih komentarjev, mnogo prahu, največ pa škode katoliški cerkvi. Že zaradi vednih ukrepov političnih oblasti napram cerkvi in cerkvenim obredom so se naši ljudje odtujili cerkvi, če bodo političnim oblastem sledile še cerkvene, potem bo naše ljudstvo, ki je spadalo svojčas med najbolj verne, postalo popolnoma brezbožno.

SLABI ČASI V SV. KRIŽU PRI TRSTU

V Sv. Križu pri Trstu je "Casa di risparmio" (Tržaška mestna hranilnica) zarubila okoli 20 družin zaradi obrestnih zastankov, ki znašajo približno 25 tisoč lir. Gospodarstvo v Sv. Križu gre rakovo pot ker so nove lovne metode ribolov močno iztrebile in so se ribolova polastili stari konkurenti Čožoti (ribiči iz Chioggie pri Benetkah). Letos so Križani udarjeni tudi kot vinogradniki, ker je vinski pridelek čisto neznaten.

STAVKA V POLJČANAH KONČANA

Poročali smo, da je v rudniku Stanovskem nastal gladovni štrajk rudarjev, ki so ostali v rovih iz protesta, ker jim tvrdka še za september ni izplačala vseh plač. Rudnik je last neke zagrebške družbe, v kateri so sami ruski emigrantje. Ker rudnik premog dobro prodaja, je očitno, da gre za navadno šikaniranje. Toda po posredovanju organizacije so rudarji po 19-urni stavki zapustili rudnik, podjetje pa se je obvezalo, da bo do konca decembra izplačalo vse plače za september, oktober in november.

ZAPUŠČINA V AMERIKI

Dne 21. aprila lanskega leta je umrl v umobolnici v New Yorku Mihael Židan, rojen 1863., baje nekje v Istri ali na Primorskem. Žena Kati mu je umrla pred sedmimi leti. Imel je tri otroke, o katerih ni znano, kje bivajo. Vsi, katerim bi bilo kaj znanega o pokojniku ali njegovih otrocih, so naprošeni, da sporočijo podatke izseljenškemu referentu banske uprave v Ljubljani.

ROKOVNJAČI V JULIJSKI KRAJINI

Nevarno rokovanjaško družbo so oblasti izsledile in jo deloma tudi že pospravile v ječe. Dolgo časa je skoraj nemoteno strahovala kraška brda ter napravila na veliko krajih silno drzne vlome in tatvine. Znan in v spominu je še svoječasni tolovajski napad na Miličevo hišo v Briščikih pri Proseku, kakor tudi dvojni roparski napad, združen z dvojnim ubojem v Vrhovljah za Repentaborom. Dva podobna roparska napada sta bila letos v februarju v Dragi v bližnjih Mihelih. Rokovnjaška družba je imela razpleteno svojo organizacijo po vsej Julijski krajini in celo tja doli po Istri. Oblasti so prijele veliko število osumljencev, ki zaporedoma priznavajo svoje zločine. Rokovnjačem je poveljeval neki Bojc, podpoveljnik pa je čevljar Marcel Guštin iz Malega Repna.

SMRTNA NESREČA

V Burgettownu Pa., je bil 2. decembra ubit pri delu v premogovniku, rojak Ivan Cuder, rojen pred 56 leti v Trenti pri Kanalu na Primorskem. Do nesreče je prišlo, ker se je nanj usula v rovu večja plast kamenja in ga na mestu ubila.

SMRTNA KOSA

Na Gradišču pri Vipavi je 28. novembra umrla M. Durn, stara črez 80 let. Pokojnica zapušča v Sev. Ameriki sina, ki je ugleden trgovec in znan društven delavec ter dve hčeri. Doma pa sina in več sorodnikov.

SMRTNA KOSA

V Clevelandu, O., je umrl mnogim poznani Ivan Ferluga, v starosti 54 let. Rojen je bil v Trstu in je živel v Ameriki 22 let. V Zdr. državah zapušča tri hčere in več sorodnikov, v starem kraju pa tri brate in štiri sestre.

DROBIŽ

— **V Borjani pri Kobaridu** so oblasti zaprle tri trgovske lokale zaradi prekrškov tržnih odredb medsindikalnega odbora. Prizadeti trgovci so Peter Uršič, Ivan Kuščar in Marija Hrast.

— **Sindikat industrijskih delavcev** v Gorici je osnoval kulturni krožek ki se bo imenoval "Vittorio Colia" po padlem naredniku Viktorju Colji iz Komna.

23letni Franc Lukman iz Sv. Lucije je padel po nesreči iz vozička teleferike ko se je nahajal v višini 20 m in si prebil lobanjo. Njegovo stanje je nevarno.

— **Karabinerji so aretirali** v Št. Petru pri Gorici 29letnega Leandra Saksido, 31letnega Petra Vugo, 31letnega Pobršiča Ferdinanda in 29letnega Henrika Sequalina iz Vidma zaradi pretepa v gostilni Frančeškin. Saksida je bil pri tem nevarno ranjen ostali pa so dobili lažje poškodbe. Pri pretepu so bili tudi Trampuž Josip in Martin Gorkič, ki ju karabinerji pridno iščejo.

Slovenski restavrant

Edino slovensko zbirališče na Avellanedi — Lepi prostori — Postrežba točna — Cene zmerne
Vsako nedeljo ples

Se priporoča lastnik

KAROL TERPLAN

Chacabuco 501 — Avellaneda

VSEVRSTNE BOLEZNI
NOTRANJE IN ZUNANJE

se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje — Prvi pregled brezplačen — Govo... ...ri se jugoslovanski.. ..

Dr Antonio Pereda

Medrano 151 — Buenos Aires

FAVSTA

Radovedno se je ozrla za Pipeaujem, ki je najprej radostno zacvilil, nato pa je planil k enemu izmed gostov in mu je položil glavo na koleno. Obstala je kakor vkopana. Njene oči so se strmo uprle v tujca. Vsa kri ji je izginila iz lic.

"Jezus! je zamrmrala. "Pa ne da bi bil..."

Tisti mah je vitez dvignil glavo. Spoznala ga je.

"On je!..."

"On je!..."

Ves tovor krožnikov ji je ušel iz rok treščil na tla in napolnil izbo s črepinjami. Ne meneč se za to nezgodo, je stopila h gostu in vprašala z drhtečim glasom:

"Moj Bog, gospod vitez... ali ste res vi?..."

Pardaillan je skočil kvišku, prijel krčmarico za roke ter se nekam ganjeno zagledal v njeno obličje; nato se je sklonil, objel jo v veliko začudenje strežajk in jo glasno poljubil na obe lici.

"Menda je res usojeno, da vas mora stati vsak moj povratek tri ali štiri tucate krožnikov!" se je zasmejal.

"Vi in vaš gospod oče, sta nam napravili res da že dosti škode", je pritrdila Hugeta. "Grégoire, moj vrli mož, se je vselej ustrašil, kadar vaju je zagledal na pragu..."

"O vem! A kako se ima vaš Grégoire?" je vprašal vitez.

"Bog mu daj večni mir in pokoj! Sedem let bo, kar je umrl..."

In z odpustljivo hlimbo je porabila gospa Hugeta to priliko, da je dala duška solzam, ki so ji silile v oči... solzam veselja nad nepričakovano vrnitvijo viteza de Pardaillana.

"Oh!" je vzkliknil vitez. "Kaj vraga mu je bilo? Zdel se mi je živa slika cvetočega zdravja..."

"Baš to je tisto," e rekla Hugeta, brisoč si oči. "Umrl je od preobilice zdravja..."

"Da, da... saj sem vedel!... Debel je bil zelo... zmerom sem mu pravil, da se mu utegne kdaj otepati..."

Govorila sta da bi govorila. Hugeta je med tem skrivaj ogledovala viteza in njegovo vnanjost. Siromak ni bil več, kakor nekdanje dni, a tudi ne Bog zna kako sijajen gospod, sodeč po njegovem telovniku in po peresih na njegovem klobuku. Vse to ni bilo kaj novo in sveže...

"Ali še pomnite, gospod vitez", je spet vprašala, "kdaj ste bili zadnjič pri ,Vedeževalki'? Petnajst let bo tega... Tako žalostni ste bili videti... a niste mi hoteli povedati, zakaj..."

Pardaillan je vzdignil zastor okna, pri katerem je stal, in je uprl oči v staro hišo nasproti gostilne Njegov obraz je bil čudno bled.

"Tamle sem jo spoznal", je zamrmral kakor sam pri sebi, "tamle sem jo videl prvikrat..."

"Loizo!..." je šepnila krčmarica.

Pardaillan pa je spustil zastor in se je zasmejal s svojim običajnim zvonkim smehom:

"Nu kako, gospa Hugeta, ali mar nimate več tistega rujnega, zavratnega vinca, ki ga je cenil moj oče nad vse slajše **tega sveta?...**"

Krčmarica je mignila strežajki, strežajka je skočila po vino; kmalu nato je gospa Hugeta nalila vitezu zvrhano čašo.

"Izvrstna kapljica!" je rekel Pardaillan, zvrnivši jo na dušek. "Življenje bi zapil na njej in še mi je ne bi bilo dosti..."

Izpraznil je tri, štiri kozarce zaporedoma, med tem ko mu je radovedna krčmarica z laskavim glasom zadajala vprašanje za vprašanjem... Pardaillanovo oko je postajalo kalno, izraz njegovega obličja trpek in mrk.

"Vidite, Hugeta," je rekel zdajci, gladeč Pipeauja ki se je še vedno dobrikal okoli njega, "vi in pa tale moj stari tovariš sta pod vsem božjim solncem edina, ki vem, da me imata rada. Čemu bi vama tedaj skrival svoje srce? Zakaj vam ne bi povedal, kaj je bilo krivo moje potrtosti, ko sem bil zadnjič pri vas? Bil sem žalosten, ker sem pravkar izgubil Loizo..."

"Umrla je?" se je bolestno zavzela krčmarica. "Loiza de Montmorency je umrla?..."

"Loiza de Pardaillan, grofica Margencyjska", je resnobno popravil vitez. "Zakaj bila je moja žena in mene so bili napravili grofa Margencyjskega. Da, mrtva je... Tisti strašni dan, ko smo brodeč po krvi ostavili Pariz..."

"Dan po Jernejevi noči!" je z grozo rekla Hugeta.

"Da... Tisti dan je moj oče, kakor veste, na Montmartrskem griču podlegel svojim ranam. Baš v grenki minuti, ko sem se sklanjal k umirajočemu, je priskočil demon v človeški podobi in je sunil Loizo z bodalom... Dajte, nalijte, mi še, prelepa Hugeta..."

"Oh, to je strašno!" je vzliknila krčmarica. "Izgubiti očeta in ljubljeno ženo, oba namah!..."

"Ne," je dejal Pardaillan. "Tisti dan ni umrla. Rana je bila neznatna in Loiza je kmalu okrevala... V Monmorencyju sva se stoprav poročila. Zame se je pričel raj na zemlji. Ljubil sem jo, kakor ljubi nesrečnež angela, ki se je sklonil do njegove bede... Bila mi je duša, bila mi je življenje!" je dodal z drhtečim glasom in izgubljenimi očmi, kakor bi zrl v zdavnaj ubeglo minulost.

"Ubogi vitez! Uboga Loiza!" je rekla Hugeta, ki od sočutja ni utegnila misliti na svojo lastno ljubezen do njega.

"Da!... Tri mesece po najini združitvi je angel odletel... Že nekaj dni sem opažal, da Loiza hira. Toda ljubil sem jo tako zelo, da se mi je zdelo: smrt se ne bo upala iztegniti roke po njej... A nekega večera jo je pograbila huda mrzlica... Drugo jutro mi je vrgla roke okoli vratu, kakor bi hotela nekaj reči... in je tiho izdihnila ob mojih prsih..."

Po teh besedah sta oba dolgo molčala.

"Ubogi vitez. Uboga Loiza", je ponovila krčmarica z rahlim, nežnim glasom, ki je bil kakor balzam na rano njegovega srca.

Nato je boječe povzela:

"Tedaj je umrla za mrzlico?"

Pardaillan jo je turobno pogledal in zmajal z glavo.

"Če bi bila umrla za navadno mrzlico," je rekel s hripavim glasom, "tedaj bi bil odšel za njo, zakaj življenje brez nje mi je muka... Toda ostal sem živ... do današnjega dne" je dodal zlovešče.

Pomolčal je, izpraznil kozarec in dodal:

"Loiza je bila umorjena... Bodalo, ki jo je ranilo na Montmartskem griču, je bilo otrovano..."

Hugeta se je zdrznila.

"Zato sem se odpravil na pot, da bi poiskal morilca," je nadaljeval Pardaillan. "Gredoč sem se oglasil pri vas, draga Hugeta, in sem vam zaupal svojega poslednjega prijatelja... svojega psa Pipeauja..."

"In... ste li našli morilca?..."

"Ne še. On ve, da ga iščem... in strah, Hugeta, nauči obsojenca vseh ukan... Štirikrat sem ga že držal in štirikrat se mi je v poslednjem trenutku izmuznil iz rok... Toda sledim mu; pride ura, ko mi ne bo mogel uiti... Sledil sem ga v Italijo, v Provanso, na Burgundsko, po vseh francoskih deželah... Živel sem tako, kakor me je navadil oče... Velikokrat Hugeta, velikokrat, kadar sem legel lačen na golo slamo, sem se spominjal dobre krčmarice pri "Vedeževalki", ki je imela zmerom kosilo za moj glad, smehljaj za mojo radost in solzo za moje gorje..."

"Joj," je zamrmrala Hugeta vsa bleda od teh novic, "krčmarica ni mislila na vas velikokrat, ampak neprestano. Toda zastran kosila, gospod vitez," je preskočila z nasmeškom, "zastran kosila se drznem upati..."

"Kakopak, dragica", se je zasmejal vitez. "Nič ne stori človeka tako lačnega, kakor spomini na mladost..."

Hugeta je stekla v kuhinjo, da bi osebno pripravila vitezu slastno kosilo, med tem ko je on nadaljeval sam pri sebi:

"Da, lačnega... gladnega osvete... Da bi le kmalu srečal gosta, ki ga pričakujem na ta svoj mrzli obed. Dotlej pa Bog daj zdravje, gospod de Maurevert..."

V kuhinji, ki je imela posebna vrata na cesto, je Hugeta srečala dva plemiča.

"Hej, krčmarica," jo je ogovoril eden izmed njiju, "dajte nama sobico, štiri steklenke dobrega vina in kaj za zobe."

Hugeta je odprla prišlecem sobico, rekoč:

"Takoj vam postrežemo, gospod de Maineville in gospod de Maurevert..."

Nato se je vrnila v veliko izbo ter jela pogrinjati mizo za Pardaillana. Baš je bila gotova, ko je vstopil mlad plemenitaš. Prepadeno se je ozrl po gostilni, zagledal viteza in skočil k njemu.

"Za dva, gospa Grigoirjeva", je velel Pardaillan, spoznavši Karla Angoulemskega.

Mladi vojvoda se je vrgel ves bled na stol.

"Pardaillan," je vzdihnil, "dragi Pardaillan..."

"Kaj se godi?" je vprašal vitez. "Menda vam niso ligarji za petami?

"Ne norčujte se, prijatelj, iz moje bolesti... Izgubljen sem."

Posmehljive vitezove oči so se meh-

Slovenske stopinje na tujih tleh

Srečo sem imel oni dan. Malo je bilo spodobno, kako sem jo ubral vprav s športnim korakom. Drugače pač ni kazalo, zakaj vlak ima urne noge in mi jo je že kar naproti pobiral. Hitro k blagajni! Peso bo menda dovolj do Muniza! Več je čakal vlak name, kot jaz nanj.

Že smo je ubrali proti Villa Devoto in naprej. Še nedodelana nas je pozdravljala cerkev v Lurdesu in skozi vročino "novoletnega" dne smo hiteli dalje.

V Muniz! Mimo Caserosa, Hurlinghama, Belle Viste.

Točno ob treh. Kot sem napovedal preje, sem stopil iz vlaka. In kam naj krenem? Kar na levo roko, tako je bilo rečeno. Seveda na levo! Pa ta leva roka... vedno pleše okoli človeka, potem pa vedi, kam naj se obrneš.

"Morda je gospodu kaj znano tukaj", sem nagovoril človeka in radevolje mi je razlagal: tamle so neki "austriacos"... Pa že je prihajal od daleč gospod Franc med dvema drobljančkoma. Kajpada sta Darček in Norma takoj stekla nasproti, da pozdravita "strica". Saj smo že stari znanci, čeprav sta ona dva še malo časa na svetu, jaz pa ne dolgo v Ameriki.

Malo boječe me je gledalo dekletce. Seveda! Kaj si mislite? Skrbelo jo je, kaj vsi pride. Da je pečen kostanj dobra stvar, to je že od prej vedela in se ga ni branila, ko ga je "stric" ponudil kot novoletno dobroto, toda kako bo s krstom, ki ima priti, to jo je pa le skrbelo.

Muhe in vročina na novega leta dan! Kdo je kdaj kaj takega slišal! Pa vendar ni nič bolj neverjetno kot to, da bomo danes krstili Normo, ki je že dve leti stara...

Krst, počemu je še tega treba, tako mi je prej nekoč modroval nekdo! Pa se nisem prepiral z njim, zakaj: kdor nosi v sebi večnost, sam lahko razume, kaj je krst in počemu je potreben; kdor pa šteje človekovo pot samo do groba, vidi vsak dan, da se umira tudi brez krsta. Kdor meni, da lahko dušo zataji, kdor misli, da po smrti ničesar več ni, gotovo ne more uvideti, čemu bi bil potreben krst. Njemu je to samo davek, ki so ga vpeljali duhovni...

Prijazna hišica, zaslonjena z breskvami in rožnim grmom, in pogrnjena miza sta nas pozdravili in prijazni ljudje so nas sprejeli. "Poticco smo jedli doma, pa jo še tu pokusite", je ponudila gospodinja

Pa čeprav ima toliko sladkega in dobrega v sebi, taka "fabriška potica", mati so doma brez cukra in packe boljšo spekli...

Vseh deset prstov bi si obliznil, tako dobri so bili tisti "štruklji", tisti mali hlebčki, ki so nam jih dali, ko smo na novega leta dan pritekli od nauka... pa kaj hočeš! Lahko si oblizneš tudi prste na nogi — če se ni postavil prevelih trebuh vmes — pa ti mati vseeno ne bodo prinesli tistega štruklja, belega, okusnega, tečnega... Tako smo morali biti zadovoljni kar s "pan dulce".

Kaj hočeš: če ne znajo potice peči, pa je ne znajo, tako smo uginili. Hm. Tudi na to se je treba privaditi!

Privaditi! Tako, kot smo se navadili na druge argentinske navade in razvade...

Tako kot krščujemo otroke, ki sami, z lastnimi nogami h krstu "gredo"... Da je že tako tudi dobro in prav! Da je še bolje, pravijo, ker otrok že razume!... Potem ima pa gospod tak opravek, da bi moral otroka še za sol prikrajšati, ker se brani; in botri si ušesa zatiskajo... pa otrok vseeno ne razume, da želijo, naj bo tiho. In se sirotek dere, da bi se še svetniki na oltarju ogledali, komu se tako strašna krivica godi, ko bi se taki nepotrebni muziki ne bili že priučili...

Normica sicer ni napravila take neprilike, ker je pridna deklica, malo jo pa le tudi ona pokazala, kako hudo se satan upira in ni pripravljen zlepa zapustiti otokovega srca.

Nekaterim se seveda taka beseda zdi nesmisel. Pri krstnem kamnu se pa kaj kmalu razume pomen krsta, kjer je človek priča boju, ki se bije med temo in lučjo za nedolžno otrokovo dušo.

V malem otroku se satan še ni mogel prav vgnezditi, zato taki drobljanci primeroma malo kriče. Z večjimi je pa včasih cela vojska. Kajti čim dalje ostane otrok nekrščen, tem večjo oblast si prilasiti čez njega zlomek.

Tako sem seveda Franca nekoliko oštel, pa sem ga imel tudi pohvaliti za kaj! Je namreč prav malo slovenskih otrok, ki bi tako dobro znali po slovensko, kot znata Darček in Norma. Koliko je staršev, ki pravijo, da bodo otroke učili — pozneje! Vse pozneje... da bo otrok povedal: "yo no entiendo el ruso"... in bo po slovensko znal samo "hudič" in prejduš"... Franc se je pa iz Soče napil ljubezni do slovenske besede in do slovenske grude, in mamica je tudi prav tako polna slovenskega duha, kot je nagelj doma poln slovenskega vonja.

Samo ta krst! Pa kaj se hoče. Muniz je daleč in vlak ne vozi zastonj in je težko najti priliko, da so prosti boter in botra, oče in mati in še gospod!

Nunez je prav ljubko mestece ob FCP, kjer je tudi nekaj slovenskih družin našlo svoj dom.

Samo najti jih je težko. Ulice nimajo imen, hiše ne številk!

Pa mi je povedal župnik, da tam na ulici X, na kvadri tisto, stanuje neki "austriaco". Okarič. Malo sumljivo sicer, a nemogoče vendar ne. Ime ni čisto naše. In sva šla s Francem na delo in sva našla. Plavolase otroške glavice so pokukale iz hiše v odgovor na klicanje in kmalu je prišel prijazen možak—vas naš človek, ne le postava in polt, tudi dobrodušen obraz.

Kar presentilo me je, da ni bil njegov odgovor po naše. Bil je po ukrajinsko. Daleč narazen sta njegova ljuba domovina Galicija in naša zemlja slovenska, pa je vendar bilo zanj kot pozdrav domovine, ki jo je že pred 30 leti zapustil, da more pozdraviti prav za novoletno voščilo slovenske sorojake in miza je bila pripravljena za vse dobro, kar bi si midva kot gosta poželeti hotela.

Slovenskih družin je pa tam okoli vsaj pet, če ne več.

Janez Hladnik.

Cerkveni vestnik

17. jan. je maša na Paternalu ob 10 uri.

Večernice bodo tudi na Paternalu in ne na Saavedri. Tam se večernice zanaprej opuste. Maša pa bo kot doslej vsako prvo nedeljo v mesecu.

24. jan. bo maša na Paternalu, večernice na Avellanedi.

V nedeljo 17. jan. je god sv. Antona Puščavnika (s prašičkom). Zapustil je v svetu obilno bogastvo, ki ga je razdelil siromakom in šel v samoto, kjer je ob kruhu in vodi služil Bogu in postal svetovalec in učitelj kraljem in cesarjem, ki so k njemu hodili po moder svet. Brez pečenk in slaščic in zdravnikov in injekcij je doživel 117 let starosti in nam zapustil zgled samoodpovedi in dejanske ljubezni do bližnjega in do Boga.

Janez Hladnik.

— **Na Reki grade velike prostore,** kamor bodo lahko začasno spravljal 1.600 glav ogrske živine, ki je namenjena v Italijo.

— **V Trstu nameravajo** v kratkem ustanoviti tovarno za aluminij.

— **Karabinerji so naznanili sodišču** 38letnega Andreja Brovca iz Bukovega, ker je ubežal v Jugoslavijo.

KEGLJAŠI POZOR! na kegljaško tekmo (campeonato) ki se bo vršilo v znani Škodnikovi gostilni, na Paternalu, prihodnji petek, soboto in nedeljo.

DRAGINJA NARAŠČA

Pretečeno leto je začela v Buenos Airesu naraščati draginja in še vedno stalno narašča. Zdi se, da so brezvestni dobavatelji že kronično oboleli na strasti višanja cen. To pa se godi radi tega, ker jim nihče ne stopa na prste. Oblast, katera, ima moč v rokah in bi lahko napravila red, mirno gleda, kako se iskoriščajo konsumenti. Krompir je postal že luksus za veliko večino prebivalstva. Kruh je tako drag, da ga uboge delavske matere ne morejo rezati svojim otrokom tako, kot si ga želijo. Meso je v zadnjem času skoro za 50 o|o dražje. Kakor našteti predmeti, katerih je Argentina najbolj polna, tako so podražale tudi druge življenjske potrebščine. Sadje, katero je sedaj najbolj potrebno in katerega je tudi dovolj, ker je bila dobra letina, prodajajo po tako visokih cenah, da si ga delavske družine ne morejo privoščiti.

Časopisje je že zdavnaj začelo opozarjati odgovorne faktorje in jim tudi natančno povedalo, od kod prihaja to nezaslišano pretiravanje cen. Sedaj šele, tako poročajo iz občinskega urada, so se občinski možje zavedli, da je njih dolžnost napraviti nekaj za ljudstvo in so zahtevali od Prehranjevalnega urada pojasnila, zakaj so cene tako poskočile. S tem mislijo, da bo ljudstvo molčalo, a to bo najbrže kakor S. Blaža žegen in bodo dobavatelji kar naprej molzli ubogo delavstvo.

Kolikrat smo že povedali, da je ljudstvo samo krivo, ako drži take pijavke na svojem hrbtu. Mar se ne morejo konsumenti organizirati v zadruge, katere bi jim nabavljale življenjske potrebščine in jih tako osvobodile brezvestnih trgovcev? Ali ne daje Argentina prav vse pogoje za gospodarsko osamosvojitev najširših mas? Ko se bodo zavedale, da so bile že dovolj iskoriščane, bo mogoče prišla vanje zavest, da morajo in da lahko kaj napravijo.

---

ko zasvetile. Prijel je Karla za roko in rekel tiho:

"Iz bolesti, sinko moj, se ne norčujem nikoli... In zdaj, ko veste to, povejte svojo prigodo."

"Kratka bo", je odgovoril mladi vojvoda s solznimi očmi. "Devojka, ki sem vam pravil, da jo ljubim in da ne morem živeti brez nje... je izginila..."

"Ubogi dečko", je zamrmral vitez s čudno nežnostjo. "Kaj pravi cigan?"

"Belgoder? Nisem ga mogel najti. K "Dobri nadi" se ni vrnil."

"In kaj pravi krčmar?"

"Na vse bogove se kolne, da ne ve ničesar."

"Morali bi ga pretepsti, to bi mu razvezalo jezik. In...?"

"To je vse, Pardaillan... Izpraševal sem ljudi, begal kakor blazen po ulicah okoli Grévskega trga, vrnil se v gostilno... vse zaman. In zdaj sem tu... ves obupan, nesrečen do smrti..."

Pardaillan je pomolčal. Premišljeval je, raztreseno božaje psa, ki mu je držal glavo na kolenih.

"Da", je zamrmral naposled kakor sam pri sebi, "čas, ki živimo v njem, je doba nasilja, ropov, umorov in črnih nakan... A komu more biti do tega, da izgine uboga cigančica? Kdo ve? In kdo tudi ve, kdo utegne biti to dekle?... Kdo pozna Belgoderove zveze? Potuhnjen je kakor morski pajek."

"Pardaillan. čim delj vas poslušam, tem bolj me je strah..."

Vitez je skomignil z rameni. Nato so se ustavile njegove oči na psu. In zdajci je dvignil glavo ter vprašal:

"Imate li morda kako stvar, ki je bila njena last?"

Vojvoda je zardel, vzdihnil in potegnil izza telovnika vezeno svileno prepasko.

"Pobral sem jo včeraj v ciganovi telegi," je zamrmral.

"Priznajte rajši, da ste jo ukrali," se je nasmehnil Pardaillan. "Vrnite se domov, Svetlost, in čakajte me v Prugarski ulici. Lahko da vam prinesem drevi ali jutri zjutraj kaj novic; imam namreč zanesljivega vodnika."

Tako govoreč je spravil prepasko v žep, vstal izza mize in si popravil rapir.

"Vodnika imate?" se je začudil Karel.

"Na pot, Pipeau", je velel vitez psu, ki je glasno zalajal. "Star si že, protinast in pameten kakor cerkvenec, a svojega gospodarja boš menda še umel voditi..."

Pipeau je važno pomigal z repom. Prav tedaj je krčmarica postavila na mizo prve dobrote kneževskega obeda. Ko je videla, da vitez odhaja, se je silno prestrašila.

"In kaj bo z vašim kosilom?"

"Vredno bi bilo cesarja," je rekel Pardaillan ter z obžalovanjem vrgel oči po zapeljivo obloženi mizi.

"Vam je bilo namenjeno... Kdo drugi bo zdaj vreden, da ga poje?"

"Kdo, draga Hugeta?" Pardaillanovo oko je zažarelo od prešerne dobroduš nosti. "Bog in bogme. Dati hočem dvema siromakoma priliko, da se najesta po cesarsko... Obljubite mi le to, da postrežete mojima gostoma, kakor bi stregli meni."

"Obljubim vam, gospod vitez", je osuplo zamrmrala Hugeta.

Pardaillan je veličastno stopil na hišni prag. Pred vrati se je ustavil in nekaj časa opazoval ljudi, ki so hodili mimo. Naposled je zagledal dva, ki sta se mu videla pripravna.

"Hejo", je zaklical. "Izvolita noter, gospoda... Da, da vidva... veliki črnuh z vranjim nosom in dolgi suhec s svedrastimi očmi... vaju dva mislim. Vstopita in dovolita mi, da vaju povabim na kosilo".

Sestradana razcapanca, ki so jima bile namenjene te besede, sta se najprej osuplo spogledala; nato sta se vzpela po stopnicah, klanjaje se vitezu malone do tal.

Ogorčeno godrnjoje ju je pozdravilo, ko sta stopila v izbo. Toda Pardaillan je spustil okoli sebe tako bister pogled, da se je godrnjanje izpremenilo v zadovoljen šepet in zmrdovanje v vesele nasmeške.

Spoštljivo je odvel capima k mizi in jima je mignil, naj sedeta. Siromaka nista mogla verjeti svojim očem; nema od iznenadenja sta z odprtimi usti, izbuljenimi očmi in razirjenimi strmela na Hugetine mojstrovine. Komaj ju je pripravil do tega, da sta se boječe, s pol krajca, spustila vsak na svoj stol. Zdelo se jima je, da sanjata.

"Nu, gospod Svedrovski, kako vam je ime?" je vprašal Paradaillan tistega izmed obeh, ki se mu je zdel razboriteji.

"Picouica me zovejo, vaša Svetlost" je odvrnil gost z globokim naklonom.

"Picouic ste?... Blagoglasno ime. Toda ne pitajte me s Svetlostjo, prosim vas... In vi, gospod Vranski?"

"Croasse mi pravijo, vaša Svetlost..."

"Croasse? Čudovito, tako mi Pilata... Svetlost pa nisem, zapomnita si že... Nu, gospod Picouic in gospod Croasse, lotita se teh sljuk in teh pastet in Bog vama jih blagoslovi. Pijta in jejta po mili volji: danes sta gosta viteza de Pardaillana... Gospa Grégoirjeva, evo denarja za potrošek mojih prijateljev." Tako govoreč je dal krčmarici dva zlatnika. "Nikarite, draga Hugeta", je dodal, videč, da se hoče braniti. "Pravica do mojih gostov je edino, česar vam ne bi odstopil za noben denar."

"Naj bo', je vzdihnila lepa krčmarica. "Toda preveč je... veliko preveč".

"Če kaj ostane, vrnite gospodoma".

To rekši je viteško pozdravil siromaka in krenil s Pipeaujem za vojvodo Angoulemskim, ki ga je čakal na ulici.

Belgoderova orjaka Croasse in Picouic sta se plašno lotila cesarske pojedine. Njiju boječnost se je kmalu izpremenila v levji pogum...

Takrat, ko je stopil Pardaillan čez hišni prag, se je tiho odgrnila zavesa po sebne sobice, ki je imela izhod na obe strani, v kuhinjo in v skupno izbo. Za steklenimi vrati se je pojavil mrk obraz in zrl za vitezom, dokler ni izginil... Bil je spačen od sovraštva in bled od groze: obraz Maureverta, morilca Loize de Pardaillan, grofice Margencyjske.

VII.

ORGIJA

Vojvoda Guiški je mel samo eno ranljvo točko. Ta točka je bil njegov ponos In človek s tako občutljivim ponosom je bil eden izmed najbolj temeljito varanih mož svoje dobe.

Katarina de Cléves, vojvodinja Guiška, je bila nepoboljšljiva. Kadar se je naveličala enega ljubimca, si je dobila drugega. Guise v svojem ponižanju je točil krvave solze. Otelove muke niso bile nič proti njegovim. Misel, da se mu smejejo zaradi ženine nezvestobe, mu je zastrupljala življenje; bila mu je višek vseh strahot. Toda zala, živahna in lahkomiselna Katarina je veselo trgala prepovedani sad in nič je ni moglo ostrašiti...

Sedanjega ljubčka svoje soproge vojvoda ni poznal; a bil je uverjen, da ga ima... saj drugače ni moglo biti... Da ga **ne bi nič motilo** in razburjalo v teh odločilnih dneh, je bil poslal Katarino na Lorensko. Kakor smo zvedeli iz Favstinega pisma, je bilo tudi to zaman: razuzdanka je ostavila Pariz skozi ena vrata in se je vrnila skozi druga. Tu pa je bilo komedije konec. Začenjala se je drama...

Ko se je vrnil z Grévskega trga v svoj utrjeni dvorec, ga je čakal sel, ki mu ga je napovedala Favsta. Sprejel ga, je ob zaprtih vratih in je imel z njim dolg razgovor.

Drugi dan se je veliko ukvarjal z javnim posli. Narekoval je pisma in dajal ukaze; Bois-Dauphina, ki se je bo ril na barikadah, je imenoval za polkovnika Lige, Bussi-Leclerca za guvernerja Bastilje. H kraljici-materi, ki je vzlic sinovemu begu pogumno ostala v prestolici, in k predsedniku parlamenta je poslal poslanca, da bi jima napovedali njegov poset. A sredi teh važnih opravkov je bil poln nestrpnosti in nemira; ljudje, ki so ga dobro poznali, so razločno opažali znake bližnjega viharja...

(Dalje prihodnjič)

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a.

Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

ženske se sprejemajo v posebnih prostorih s posebnim vhodom in postrežene po gospej Dr. Matildi Krasting, katera se je diplomirala v Rusiji, v Parizu in Buenos Airesu. — Imamo zdravnike specialiste za vse vrste bolezni. — Žarki X, laboratorij, Električno zdravljenje.

Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami.

Cena od 1 $ dalje dnevno.

Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Korak naprej

Brez nobenega večjera hrupa in dolgih pogajanj so voditelji naše slov. kolonije naredili prvi in resnično veliki korak, kateri bo imel brez dvoma svoje blagodejne posledice v zgodovini našega kulturnega in gospodarskega delovanja v Argentini: združili naša dva tednika v eno samo glasilo.

S tem korakom so se torej vendar enkrat izpolnile one vroče želje vseh tistih čitateljev S. T. in N. L., ki so vseskozi želeli, da bi oba lista postala eno. Gotovo pa tudi pri tej združitvi ne bo majkalo takih, ki bodo odkrito protivni, kot je to pri nas že v modi, in bodo skušali list ovirati. Na take ljudi se pa kolonija ne more ozirati, več kot toliko, kolikor so oni sami, njih mnenje vredni, in kajti kdor bo sedaj delal proti, ta bo pokazal odkrito, da sploh nima smisla za nikako koristno stvar in da kriči samo zato, da ga bo kdo slišal, in da "je proti" zato, "ker je proti", pa naj bo že stvar dobra ali slaba. Žal, da je med nami Slovenci takih ljudi vedno preveč in so baš oni krivi, da se doslej ni kaj boljšega in večjega storilo, kot bi se bilo lahko.

Na kulturnem polju je s to združitvijo napravljen tudi lep korak. Naša društva bodo takorekoč morala jemati v obzir dneve prireditev tega ali onega društva, če bodo hotela ostati v dobrih odnošajih z listom. Tako bo menda mogoče urediti prireditve na način, da se ne bodo vršile po tri na en dan in bo uspeh sigurnejši in boljši; in nič bi ne bilo čudnega, če bi nekega dne prišlo do združitve naših društev, kajti, če je bila možna združitev dveh listov, ki se jih je javno smatralo za levičarskega in desničarskega, bo tem lažje prišlo do združitve na pr. dveh naših društev, ki sta cepljeni samo radi idej nekaternikov, ne pa vse naše javnosti. Samo res dobra volje in uvidevnosti je treba, pa se bo tudi to sčasoma doseglo.

Glavno za nadaljni razvoj naše kolonije pa ni samo združitev listov. Glavno je, da se strnemo vsi okrog tega našega novega Slovenskega lista. Enako se moramo strniti okrog naših organizacij. Slovensko prosvetno društvo je združilo svoje glasilo "Slov. tednik" z "N. listom" zato, ker je smatralo to združitev za potrebno in koristno za ves naš nadeljni kulturni in gospodarski napredek. Ne mečite torej društvu polen ob vsaki priliki pod noge, ne ovirajte ga pri njegovem delovanju in programu, temveč mu pomagajte vsi, bodisi kot člani ali dolničarji za Slovenski Dom, da se bo čimprej uresničila naša srčna želja, da bomo lahko z ponosom rekli: Uprava in uredništvo Slov. lista se nahajata v svojih lastnih prostorih, v Slovenskem Domu! To bomo pa dosegli le, če bomo složni.

Naloga uredništva pa naj bo, da bo list vedno in v vseh ozirih pisal za naš kulturni in gospodarski procvit v zdravem slovenskem duhu. Naj bo vedno stvoren in naj ne poskuša udejstviti misli, da mora biti list, ki ustvarja ljudem mnenje, temveč naj skuša po možnosti vedno vpoštevati mnenje čitateljev, ker so le oni, ki list vzdržujejo in ne list njih. Vsi smo ravno pri S. T. videli, da se ustvarjanje mnenj ni obneslo, pač pa je list dovedlo skoro do roba propasti samo zato, ker so ga čitatelji zapustili. Šele v rokah S.P.D. se je dvignil do višine kot ga poznamo, a je sedaj z imenom izginil zato, da bo v bodoče koristil še več vsej naši skupnosti.

Pozdravljam torej z odkritim veseljem prvo številko "Slovenskega lista" s pozivom na vse njegove čitatelje, da naj res ne bo nobene slovenske hiše in sobe kamor bi ne prišel in da naj tudi ne bo nobenega neplačanega naročnika. Podpirajmo vsi in povsod ta naš novi "Slov. list" moralno in materjalno, stojmo mu ob strani ob veselih in bridkih urah in zavedajmo se vsi, brez izjeme, da **vsi smo za vse in en sam jedvedno sam.** Naj ne bo med nami razdiralcev in protipropagandistov, temveč delajmo vsi in z vsemi svojimi močmi, da pridemo čim prej do lastnega Slovenskega doma. Ko bomo enkrat tudi to dosegli, se nam bo odvalil nov težak kamen od srca in takrat bomo že lažje in neodvisneje dihali.

Na dalo torej vsi za "Slovenski list", lasten dom in prospeh cele naše kolonije!

Mirko Peljhan.

SMRTNA KOSA

Po kratki in mučni zavratni bolezni je umrl dne 4. januarja Ivan Ivec, star 36 let, doma iz Sela pri Suhorju v Beli Krajjni. V Ameriko je prišel pred devetimi leti. Pred enim letom si je dogradil lastno hišico ter se je poročil z Marijo Lužar, doma z Goriškega. Ravno pred tremi meseci, ko je zavratna bolezen Ivana vrgla v posteljo, iz katere ni več vstal, se je oglasila štorklja z zdravo punčko.

Pokojni Ivan je bil zvest naročnik "Slovenskega tednika" ter je zato našim čitateljem gotovo še v spominu, ko smo poročali o njegovi poroki in krstu. Najmanj pa smo slutili, da bomo tako kmalu morali poročati tudi o njegovi mnogo prerani smrti.

Pokojni zapušča v domovini sorodnike, v Sev. Ameriki pa očeta, krvnega brata in po očetu, več polsester.

Vsem sorodnikom, posebno pa mladi zapuščeni vdovi izrekamo naše najbolobokejše sožalje!

Nova Slovenska Gostilna

"GRUTA DE POSTUMIA"

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori, priporočata za obisk lastnika zmerne cene. — Rojakom se toplo

Ivan Gašperšič
in
Ludvik Dekleva

AV. FOREST 621 — CHACARITA

Dr. Enrique Daniel Dauga
Zobozdravnik

Sprejema vsak dan izven četrtkov od 14 do 19 ure

PALPA 2584 — U. T. 73-1900
Buenos Aires

POZOR!!

Lepo posejan, 7 ha velik vrt (quinta) proda takoj BONCELJ FRANC, Pereyra Lusena 2000, Lomas de Zamora FCSD.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 $, lepo sliko v barvah.

Atelje MARKO RAD
Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

INSTSTUTO - DENTAL POPULAR

2261 - Av. SAN MARTIN - 2261

Pregled brezplačno

Sprejemanje od 9—11 ure in od 3—9 pop.

Izdiranje zob brez bolečin $ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. **Ultravioletni žarki.**
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. **Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.**
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje $ 30.—

Plačevanje po $ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECCIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Krojačnica

MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za poletne obleke, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

SLAMNIKI

so na prodaj po cenah kakor jih ne dobite nikjer.

Prepričajte se!

Sebastian Mozetič

BUENOS AIRES
5019 - OSORIO - 5025
(PATERNAL)

CARIČIN LJUBLJENEC

Zgodovinski roman

Nadaljevanje 16

Da si kaj zaželim?", zajeclja. "Jaz si ne želim niti zlata ,niti draguljev. Carica, nikarte me ne osrečiti! Ne zahtevajte od mene, da si kaj zaželim."

"Moraš!", zakliče Katarina. "Saj ni mogoče, da si tvoje mlado srce ne bi ničesar poželelo! Gabrijel, kaj bi hotelo tvoje srce? Kaj ti je najdražje na svetu?"

Gabrijelove oči zaplamtijo. Lice mu izraža prezir smrti. On se približa carici in reče tiho in drhteč:

"Vaša želja je bila, carica! Vi ste ukazali in jaz moram ubogati. Želite-li vedeti kaj mi je najdražje na svetu? Naj bo: Vaše Veličanstvo, prosim vas — samo za en poljub!"

Carica je molčala. Ni se jezila, nego je samo žalostno gledala mladega paža. Ni izpregovorila niti besedice, — minile so tri minute strašnega molčanja. Ves ta čas je visel Gabrijelovo življenje na tanki niti.

"Vem", izpregovori zamolklo mladenič, "zaslužil sem smrt! Mojo drznost lahko kaznujete edino-le s krvjo! Ukazujete Veličanstvo, da se takoj prijavim straži kot jetnik?"

Katarinin obraz se izpremeni. Razširi roke, objame Gabrijela in ga privije k sebi.

"Nori otrok", reče ona. "Tvoja carica je v eni edini noči postala bogata, pa zato tudi ti ne smeš ostati siromašen v ljubezni. Evo ti poljuba, Gabrijel! Toda varuj se, da se nikoli ne prevzameš od te milosti! Ta poljub bi te lahko stal glavo, dragi moj Gabrijel!" Potem pa se nasmeje in reče: "Zapomni si tudi to, da te Katarina drugič ne bo več poljubila!"

Ko ga carica izpusti iz objema, mladec zaplaka. Bile so to solze hvaležnosti in sreče.

"Sedaj pa, otrok, vzemi to pismo in ga odnesi generalmajorju Aleksandru Potemkinu."

Čim je paž odšel iz sobe, pozvoni Katarina in v sobo stopi njen prvi komornik.

"V vseh cerkvah prestolnice morajo danes moliti za vse moje vojake, ki se borijo proti Turkom in Tatarom. Razen tega ukazujem, da se v molitvah še posebej omenja ime Aleksandra Potemkina."

"Ukaz bo izvršen, Veličanstvo!", reče komornik.

"Iz moje privatne blagajne razdelite milijon rubljev vsem dobrodelnim institucijam!", nadaljuje Katarina. "Zvečer pa se bom peljala po mestu, podaniki pa naj vedo, kako me bodo pričakali.'

"Petrograd bo nocoj v morju luči, Veličanstvo!"

"Končno še nekaj. Nocoj je poškodoval neki jezdec na ulici, v bližini Petro-Pavlovske trdnjave nekega otroka. Želim takoj izvedeti, čigav je otrok, kako je ranjen, kako živijo stariši. Pričakujem tozadevne informacije še za časa zajutrka!"

Katarina pokima, komornik pa se globoko prikloni in odide.

Carica je še nekaj časa posedela in se je očitno spominjala zelo ugodnih doživljajev, ko se naenkrat odpro mala stranska vrata in stopi v sobo Aleksander Potemkin. Bil je oblečen v prekrasno uniformo, ki se mu je izvrstno prilegala, tako da je izgledal še lepši kakor včeraj, ko je bil še navaden poročnik.

Potemkin se približa carici in hoče pred njo poklekniti. Toda Katarina ga prime nežno za roke, potegne ga k sebi in reče:

"Ne, Aleksander, ne tako! Sedaj sva dva človeka, ki se ljubita! Vzemi me v naročje!"

Potemkin sname svoje pokrivalo in objame lepo ženo.

"Vi ste me bogato nagradili, Veličanstvo!", reče Potemkin.

"Veličanstvo?", ga pokara Katarina. "Ali hočeš tako z menoj govoriti? Reci mi "Dobro jutro", pa me poljubi!"

Nekoliko hipov sta ostala molče objeta.

"Nisem se ti še zahvalil, Katarina", reče Potemkin. "Poklonila si mi krasno posestvo Panica, a razen tega si mi nakazala iz državne blagajne 300.000 rubljev. Z enim migljajem sem postal bogat in sem ti dolžan hvaležnost!"

"Ti si mi vse na svetu, dragi", mu odgovori carica. "Hotela bi Ti položiti celo Rusijo pred noge. Ta današnji mali dar je samo začetek!"

"Poslušaj me, draga," reče on. "Ne potrebujem zlata, niti posestev. Imeti hočem samo tvojo ljubezen! Ah, ko bi bil tudi zares siguren, da me ljubiš!"

On vzdihne. Katarina ga pogleda globoko ginjena.

"Ali mi ne verjameš?", ga vpraša carica. Ali se bojiš, da bi te mogla nekega dne nehati ljubiti? Oh, Potemkin, kadar Katarina ljubi, ljubi večno."

Lahek nasmešek se je pokazal okoli Potemkinovih ust.

"Oprosti mi, draga", reče on. "ako se sedaj, v tem trenutku, ki bo morda odločil o moji bodočnosti, dotaknem tega vprašanja. Toda glej, tudi Orlov je bil prepričan, da mu je caričina ljubezen za vedno osigurna."

"Da, Aleksander! Med nama naj ne bo nobenih tajnosti. Ali je bila to ljubezen, ki naju je vezala, mene in Orlova? Vezale so naju samo skupne tajnosti. Poklonila sem mu vse, toda samo zato, ker sem se ga bala. Toda tebe, Aleksander, bom večno in brezmejno ljubila!"

Nekdo potrka in v sobo stopi caričin komornik.

"Kaj želite," vpraša ga carica." "Zakaj me motite?"

"Veličanstvo," odvrne komornik, "mi je zapovedalo, da povprašam za onega otroka, ki je bil sinoči poškodovan!"

"Da", vzklikne Katarina. "Kaj ste torej zvedeli? Obenem si zapomnite, da lahko pred generalmajorjem vedno in o vsem govorite!"

Dvorjanik se globoko prikloni pred Potemkinom, katerega včeraj ne bi niti pogledal.

"Zvedel sem sledeče: v predmestju živi neka ženska, ki se imenuje "Črna Marfa". Kako se v resnici imenuje, nihče ne ve. To je namreč ciganka, ki nima nobenih legitimacij in ne ve, koliko je stara in kje se je rodila. Četudi pa je ciganka, ki po zakonih nima pravice stanovati v Petrogradu, vendar ima dovoljenje, da živi tukaj ter je s svojo hčerko, deklico staro kakih sedem let, najela majhno hišico. Ona se peča s kuhanjem zdravil in zbiranjem zdravilnih rastlin. K njej ne prihajajo samo sirom ki, temveč tudi pripadniki odličnih krogov. Razen tega se peča tudi s prerokovanjem in ji tudi to prinaša marsikateri zlatnik. Bojim se vse povedati kar sem dognal!", zmaje komornki z rameni.

"Ukazujem vam, da govorite!"

"Črno Marfo obtožujejo strašnih zločinov. So ljudje, ki trdijo, da se bavi Marfa s kuhanjem zdravil, ki ne prinašajo ozdravljenje, temveč smrt. Že marsikatera steklenička strupa je prišla iz njene hiše. Ljudje pripovedujejo, da so često videli plemiče prihajati po noči v njeno hišo."

"In to je mogoče v moji prestolnici?", vpraša Katarina. "To se dogaja pred očmi barona Paseka? Čudno je, da sme ta ciganka tukaj živeti! To je skrivnost, ki jo moram odkriti!"

Carica je stopala po sobi. Potem se ustavi pred komornikom in ga vpraša:

"Omenili ste otroka, malo Fatimo. Hotela bi vedeti, ali je mala resno ranjena."

"Konj je Fatimo sicer vrgel na tla, ni ji pa pozročil nevarnih poškodb. V nekoliko dneh bo Fatima zopet na ulici!"

"Kaj dela ona na ulici? — vpraša carica?"

"Fatima se peča s prodajo cvetlic, Veličanstvo. Dnevno gre po ulicah s svojo košaro, ki je polna cvetlic, nageljnov in violic, prihaja v gostilnice in prodaja cvetlice. Otrok je namreč izredno lep. Sam poznam to malo deklico, pa moram reči, da še nikoli nisem videl lepše!'

Carica se je zresnila in je razmišljala.

Nato se približa svojemu komorniku, ga potegne za seboj v kot sobe

„SLOVENSKI LIST“ -- antes: „NOVI LIST“ y „SLOVENSKI TEDNIK”

ORGANO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección: Gral. César Díaz 1657 Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

ZANIMIVOSTI

KAVA IN ZDRAVJE

Ali moramo vsi, ki dnevno, časih celo več nego enkrat, pijemo kavo, živeti v strahu zaradi posledic, ki lahko nastanejo zaradi našega kavopitja? Ali pa si smemo brez strahu za zdravje in bodočnost privoščiti dnevno po eno, dve ali celo tri skodelice kave?

To vprašanje obravnava neki francoski list, ko poroča o eksperimentih ameriškega zdravnika iz Bostona. Ta mož je tri leta nepretrgoma opazoval učinek kave na štiridesetih študentih, ki so pili od tedna do tedna čedalje večje količine postopoma močnejše kave. Navzlic temu niso dobili ti kavopivci srčne napake, niti je bil oškodovan njih živčni sistem. Tudi nespečnost jih ni mučila, njih organizem se ni prav nič okvaril.

Vsekako pa pravi bostonski zdravnik, da je kava neškodljiva samo v primerih, ko se kuha v nekovinski posodi. Po sodbi tega specialista ne škoduje človeku niti sto skodelic kave na dan — če se polagoma navadi na to množino — če je ta kava skuhana v lončeni posodi. Toda kdo si bo upal popiti toliko črne kave dnevno? Na dvoma, da bi kaj takega pomenilo velik napor tudi za tiste, ki bi jim doma bili voljni kuhati kavo — v loncu iz ilovice.

PRVA PLINSKA MASKA

Pred 150 leti se je smrtno ponesrečil pri padcu v starosti 29 let francoski fizik Jean Pilatre de Rosier, ki je leta 1786 hotel kot prvi premagati s takratnim nerodnim zrakoplovom Rokavski preliv. Lejto dni poprej je predložil pariški akademiji znanosti svoj izum "respirator" iz gumijastega blaga, ki je zakrival obraz. Namenjen je bil letalcem, "ki bi bili prisiljeni pristati v dimu ali smradu". Na hrbtu pritrjena posoda z zrakom je dovajala zrak po cevki v usta, dočim je služil nos za izdih. To je prva oblika plinske maske, ki jo nikakor ne smemo šteti za izum naše dobe. Neusmiljena usoda, je hotela, da je umrl izumitelj zaradi zastrupljenja s plinom. Ko je padel na tla blizu Boulougnei, je obležal pod prevleko raztrganega zrakoplova, preden se je poslužil svojega respiratorja.

ALKOHOL V ČRTALIH ZA USTNICE

Le malo dam bo vedelo, da prodajajo danes črtala za ustnice, ki so prepojena z najfinejšim sektom in da si lahko izberejo takšno črtalo, ki vsebuje vino, katero imajo najrajše.

Ta črtala so izum nekega bruseljskega kemičnega laboratorija, kjer so si že precej časa belili glave z vprašanjem, kako bi odpravili plehki okus, ki ga imajo rdečilniki. Kakor so pokazale dosedanje izkušnje, ugajajo ženskim najbolj črtala, ki so prepojena z bordojcem, manhattanskim cocktailom ali šampanjcem.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. B E R T A C E R N I Č, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darwin, 3588.

Piše Zadr.

GOSPODARSTVO

VESEL GOSPODARSKI DOGODEK

Federalna vlada v Buenos Airesu je v zadnjih dneh napravila na račun države dve veliki kupčiji, katere sta dalekosežne važnosti: Nakup železnice F.C.C.C. bo vezal glavno mesto republike Buenos Aires z oddaljenima provincijama Tucuman in Chaco in tako se bo prevoz na tej progi precej pocenil. Dosedanje stanje državnih železnic v severnih provincijah je bilo otežkočeno ravno radi tega, ker niso imele dostopa v Bs. Aires, razen po dragih tarifih, katere imajo zasebne železnice.

Druga nič manj važna kupčija je: nakup petrolejskih vrelcov od Standart Oil Comp. Ta družba je največja kapitalistična družba na svetu, izkorišča največja naravna bogastva in zanjo se je premnogokrat prelivala na bojnih poljanah nedolžna kri, kakor je bilo svojčas pisano tudi v našem časopisju (Vojna v Chacu).

Na ta način misli vlada sčasoma kupiti tudi druge industrije in vzeti vse bogastvo države v svoje roke, ker ljudsko mnenje je proti tujemu kapitalu in še posebno sedaj, ko je prilika in možnost, da se polagoma reši iz njegovih krempljev.

Kako upravlja država svoja premoženja, nam je jako dobro znano. Menda tudi ni nobene na vsem svetu, katera bi bila zmožna tako upravljati kot zasebne kapitalistične družbe. Vendar nas to ne moti in nam ne jemlje pravice do veselja, s katerim gledamo take-le kupčije. Da so državni nameščeni precej boljše plačani kot zasebni, to je že tudi znano in ravno zato moramo biti veseli, ker bodo pri teh industrijah vsaj delavci na boljšem. Če pa ne bodo industrije tako upravljane kot sedaj in bodo pa nekateri "priporočenci" imeli velike plače, bo vsaj denar ostal v domačih rokah, od katerega bodo tudi domačini imeli kaj. Do sedaj je pa šel ves v tujino. Navsezadnje je pa to tudi dokaz, da se misli argentinski narod enkrat otresti tujega kapitala, kateri je sicer bil republiki sprva koristen, ker ji je pomagal razviti njene gospodarske sile, vendar pa je bil za to več ko bogato nagrajen in postaja radi svojih vsak dan manj skromnih zahtev vedno bolj škodljiv.

PREMORSKA POŠTA

Iz Evrope prispejo:

16. Neptunia
17. Asturias
18. Jamaique
19. Monte Rosa
20. Alsina
22. Highland Brigade

Proti Evropi odplujejo:

20. España
21. Neptunia in Highland Brigade
22. Gral. Artigas in Asturias
23. Jamaique.

ZOBOZDRAVNIKA
Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
Trelles 2534
U. T. 59 - 1723

Restaurant "Osorio"
Edino slovensko zbirališče
Lepi prostori, pripravno za svadbe - Vsako nedeljo ples
CENE ZMEIŇE — Prenočišče po 70 cent.
Se priporoča lastnik
Emilio Živec
OSORIO 5085 PATERNAL

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k
Dr. A. GODEL
Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje —
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
Krvne in kožne bolezni
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. -- Specijalisti za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

in mu zašepeta:

"Koliko je stara?"

"Imela bo približno sedem let", odgovori komornik.

Carica mu pomigne in komornik se z globokim poklonom odstrani.

Katarina je zamišljeno obstala. Tiho se približa nato k Potemkinu, poklekne pred njega in mu položi svojo glavo na njegova kolena.

17. POGLAVJE

Iz zlate otroške dobe

"Kaj ti je, Katarina?", jo vpraša Potemkin. "Zakaj si tako bleda?"

Ona ga poljubi na usta.

"Nečasa sem se spomnila. Moral se boš privaditi, da me boš včasih videl žalostno ali pa tudi muhasto. Imej z menoj potrpljenje!"

"Aleksander, hočeš li iti z menoj zvečer k črni Marfi?"

"K tej ciganki hočeš iti, Katarina?", vzklikne Potemkin. "Nikakor ne! Lahko se bi ti kaj zgodilo!"

"Zato pa želim, da me moj vitez spremlja. Sicer pa ti bom razložila, zakaj želim tja."

"Ali je mogoče, da veruje moja velika pametna carica proročanstvom, neumne ciganke? Katarina, bilo bi nedostojno, da bi ruska carica šla tja!"

"Varaš se, Aleksander!", odvrne carica. "Ciganke so podedovale od svojih mater in babic zmožnost prorokovanja in morejo zares gledati v bodočnost. Jaz sama sem zabranila to obrt in sama trepetam, kadarkoli moram kaki ciganki podpisati smrtno obsodbo. Tedaj se vedno spominjam svojega detinstva."

"Ali si že imela kedaj opraviti s ciganko?", jo vpraša Potemkin.

"Ko sem bila še otrok, mi je prorokovala neka ciganka, da bom postala velika carica, dasiravno so bili moji starši le mali plemiči! In zares sem postala carica Rusije!"

Zvečer se je spremenil Petrograd v morje luči.

Masa naroda se je valila po ulicah. Navdušeni vzkliki "živela carica" so orili po mestu. V mestu je vladalo veselje, toda ne radi tega, ker je bila končana vojna s Tatari, temveč radi tega, ker je na mesto osovraženega grofa Orlova prišel Aleksander Potemkin.

Carica se je vozila v prekrasni kočiji, v katero je bilo vpreženih šest konjev. Pred njo je jahal šef vojarstva, baron Pasek. Poleg carice pa je jahal Potemkin na caričinem najlepšem konju.

Za njimi je stopal polk vojakov, pod vodstvom poročnika Miroviča.

Narod je povsod sprejemal z nepopisnim navdušenjem carsko povorko.

Povorka je krenila na Nevski prospekt.

Naenkrat potegne Potemkin z vso silo svojega konja za vajeti.

Carica vzkrikne, ko vidi, da je njen miljenec prebledel. Pred njim je stal neki človek, kakor da je skočil iz zemlje.

Neznanec, ki je Potemkina tako zelo prestrašil, je bil ogromne postave. Bela brada mu je segala do pasa. Ogrnjen je bil s plaščem, na glavi pa je nosil črn klobuk.

Počasi dvigne starec svojo palico. Zdelo se je, da bo vsak hip planil na Potemkina. Toda starec ni udaril. Zadovoljil se je samo z besedami:

"Podli lopov!", zakriči starec, a oči so se mu bliskale. "Nesramnež! Tako te torej zopet vidim? Caričin miljenec? To pomeni: biti neločljivo združen? Prevaril si nesrečnico, ki te ljubi in ki ti je ostala zvesta? Prevaril si jo radi te neumnice!"

"Ded!", zašepta Potemkin, ded, poslušaj me!"

"Kaj naj poslušam? Kaj mi hočeš povedati?", je kričal Peter Voroncov, veliki zarotnik. "Hočeš-li zopet lagati in trditi, da si ostal Elizabeti zvest? Samo tako napreduj, Aleksander Potemkin, vedno boš bolj napredoval. Danes generalmajor, jutri general, lastnik neštetih milijonov in poleg tega ljubček ruske carice. O tem nisi niti sanjal kaj ne?"

Množica obkoli besnega starca. Sto rok se dvigne, da ga pobijejo, toda Potemkin mahne ponosno z roko in glasno izpregovori:

"Pustite ga, ne dotikajte se ga! Ta nesrečni starček je umobolen!"

"Da bi bil tvoj greh samo v tem, da si zapustil Elizabeto, da si jo prevaril radi denarja, bi ti rekel; pojdi k vragu, Potemkin, zgodilo se je, že da se je kaka deklica zmotila v svojem zaročencu. Toda ti si jo umoril, lopov. Evo ti tvojo carico, ta ti je učiteljica za ta posel!"

"Naposled vendar!", zakliče besna Katarina baronu Paseku, ki si je s svojim konjem napravil pot do kočije, "naposled ste se spomnili svoje dolžnosti! Ali ne vidite, da nas nadleguje norec?"

"Jaz da sem norec?", zakriči Peter Voroncov. "Nisem neumen, Katarina. Norišnica čaka tebe, ko boš, oropana svojega prestola, iskala malo zavetišče!"

(Dalje prihodnjič)

IZŠEL JE

PRVI SLOVENSKI IZSELJENSKI

KOLEDAR

v Južni Ameriki za leto 1937

VSEBINA: Uvod — Dnevi, tedni in meseci — Leto 1937 — Ob obletnici (pesmica) — Argentina — Buenos Aires (pesmica) — Kratek zgodovinski opis slovenskega ozemlja — Jugoslavija — Agrikultura — Kulturni pregled in gospodarski razvoj Slovencev v J. Ameriki — V Idriji (pesmica) — Nekaj o radiju — Hiša čaka, pesem o pajku in nekdanjem dekletu — Podbrdo in okolica — Slovenska kultura v Buenos Airesu — Veseli in bridki spomini — Naše prireditve — Pri slovesu (pesmica) — Slovenec sem! — Bo z rakom v Argentini — Izseljenčeva tragedija — Tinca iz Kočane — Kako je bilo kaj doma — Slovenska krajina Prekmurje — Brez naslova — Predpustno pismo in Velika noč (pesmica) — Spomini na ing. Brinška — Večer na morju pesmica) — Tiskarstvo — Sužnji — Vijolina — Za vinogradi — Sinko povprašuje in v Tihem večeru (pesmice) — Moje ječe — Pomlad prihaja (pesmica) — Slovanski svet — Viničarjeva pesem — Ljubezen, žena in njena vzgoja — Na tujem polju (pesmica) — Pesmi slovenskih izseljencev — V naravi — Kar nas jedelavcev (pesmica) — Kako se kuha in streže argentinski gospodi — Nekaj potrebnih naslovov po Bs. Airesu — Kako mora postopati kdor hoče klicati koga svojcev iz Evrope — Zanimivosti.

—o—

Naročite ga lahko naravnost na uredništvu Slov. lista kakor tudi pri vseh naših zastopnikih

Poleg zelo zanimivih člankov in raznovrstnih navodil in nasvetov prinaša bogato ilustracijo 64 slik iz skoro vseh vasi s Primorske in ostale Slovenije i z Jugoslavije.

CENA $ 1.50; po pošti 30 cent. več.